

IV. REŠITVE

1

POD MORSKO GLADINO

Mit v slovenskem morju

1. *Po smislu.*
2. *Po smislu.*
3. 6, 5, 7, 1, 4, 3, 8, 2
4. E, A, D, C, Č
5. DA, NE, DA, DA, NE, DA
6. (lepa) pravljica, latinščini, Gibraltarju, New Yorku, raketami, (številnim) ujetnikom, (tuji in naši) potapljači
7. A
8. začetek izdelave – januar 1930
splavitev ladje – avgust 1931
prva plovba – 27. september 1932
osvojitve priznanja – 11. avgust 1933
pot od Gibraltarja do New Yorka – 1932 (*prva plovba*) / 1933 (*osvojitve priznanja*) / 1932–1940 (*od prve do zadnje plovbe*)
zadnji prevoz potnikov – spomladi 1940
Rex kot ladja Rdečega križa – med drugo svetovno vojno / 1941–1944
prijod na slovensko obalo – 5. september 1944
raketiranje Rixa – 8. september 1944
potopitev ladje – 12. september 1944
9. *Po smislu, na primer:*
Januarja 1930 so v Genovi začeli graditi ladjo Rex, ki so jo naslednjega leta splavili. Na svojo prvo pot čez Atlantik je z 2020 potniki odplula 27. septembra 1932 in že naslednje leto osvojila modri trak. Do leta 1940 je plula kot običajna potniška ladja, nato pa so jo spremenili v ladjo Rdečega križa. Leta 1944 so jo pripeljali na slovensko obalo, kjer so jo zavezniki raketirali.
Gorela je štiri dni in se 12. septembra 1944 potopila. Dragocenosti, ki naj bi jih na njej skrili Nemci, do danes še niso našli.
10. velikanko, (leži), njej, ladji, njej, (potopljene) čezoceanke
11. *Po smislu, na primer:*
Domačini so del obale v bližini potopljene ladje poimenovali s tem imenom./Hotel je povedati, da so domačini za ladjo vedno uporabljali samo latinsko ime.
12. a) Rex, Evropa, Normandija.
b) Zapis imen ladij z veliko začetnico JE pravilen, saj so to stvarna lastna imena/lastna imena ladij.
c) S slovenskimi.
č) *Po smislu, na primer:* Ker so domačini/vsi ljudje za ladjo uporabljali samo latinsko ime/ladjo poznali samo pod imenom Rex (in bi bili zmedeni, če bi začeli govoriti o ladji Kralj).
13. *Po smislu, na primer:*
Komu največkrat razlagate o zgodovini ladje Rex?
Zakaj ste se odločili predstaviti ladjo Rex?
Čemu ste pripravili razstavo o ladji Rex?
Pod katerim pogojem bi ostanke ladje Rex raziskali?
Kaj je bila posledica tega, da dragocenosti na njej niso našli?

14. Po smislu.

15. A, C, D

... nejasno in nerazumljivo

16. Po smislu, na primer:

- a) Rex/Ladja Rex/Opis ladje Rex
Razkošje/Življenje na ladji
Raketiranje Rexa/Zavezniški napad/Zavezniška akcija
- b) 1. besedilo: opis predmeta
2. besedilo: opis življenja
3. besedilo: pripoved o poteku dogodkov

17. Po smislu.

18. Na primer:

- a) 1. besedilo: O Izoli/O mestu Izola
2. besedilo: O (najljubšem) načinu potapljanja/O zimskem potapljanju
3. besedilo: O starcu na morju/O ribarjenju na morju
- b) 1. besedilo: /; Leksikon Cankarjeve založbe
2. besedilo: Ciril Mlinar – Cic; Gea
3. besedilo: Ernest Hemingway; Starec in morje
Po smislu, na primer: Kdo je avtor Leksikona Cankarjeve založbe./Kdo je napisal prvo besedilo.
- c) 2, 5, 1

19. a) je mesto s starim jedrom; leži v Slovenskem primorju; leži na polotoku; ima približno 10284 prebivalcev; tam živijo Slovenci in Italijani; je sedež občine; gospodarstvo: živilska industrija, tovarna igrač, ladjedelnica, turizem; prvič je bila omenjena 973; je samostojna mestna občina s statutom iz 1372; ima več srednjeveških palač; mestna hiša je iz 16. stoletja

ALI

Podatki o legi, prebivalstvu, gospodarstvu, zgodovini, znamenitostih.

b) DA

20. a) piranska Punta/na piranski Punti/na Obali; nekje na morju/nedoločen/izmišljen

b) sebi; starcu in njegovem spremljevalcu/drugih ljudeh

c) Podmorski sprehod – resnično dogajanje
Starec in morje – izmišljeno dogajanje

21. DA, DA, NE

22. a) 1. besedilo – pismo

2. besedilo – pesem

b) 1. besedilo – Peter Čerče; potapljačem

2. besedilo – Adriana; *Po smislu, na primer:* vsem ljubiteljem poezije/bralcem šolskega glasila/zbornika/sošolcem

c) *Po smislu, na primer:*

- 1. odstavek: o knjigi Rex, zgodba čezoceanke
- 2. odstavek: o pravilnem ravnanju potapljačev/varovanju potopljenih dragocenosti
- razmišljanje o sebi

č) A, Č

d) *Po smislu, na primer:* Želel je doseči, da bi naslovnik razmišljal o sebi/da bi se naslovnik vživel v Adrianine občutke./Želel je spodbuditi njegovo domišljijo.

e) *Po smislu, na primer:*

- 1. besedilo: dva odstavka, prozno besedilo, oblika pisma;
- 2. besedilo: dve kitici; pesemsko besedilo/besedilo v verzih; rima;
- primera, poosebitev, rima, asonanca */ladje – mornarjel*

23. a) neumetnostno, resničnem, namen, sredstev

b) umetnostno, neresničnem, namen, pesniška

24. Po smislu, na primer:

V obeh besedilih je kraj dogajanja obala med Izolo in Koprom. Mit v slovenskem morju je neumetnostno besedilo, ki ga je Boris Kozinc napisal, da bi razkril resnico o skrivnostih in potopu ladje Rex. Drugo besedilo je umetnostno. Pisec ga je napisal, da bi razburkal bralčevo domišljijo ob branju o izmišljenih dogodkih. Za to je uporabil številna pesniška sredstva.

Ujete podobe podvodnega sveta

1. a) Biti mora dober potapljač.
Biti mora dober fotograf.
Biti mora ustvarjalen.
Imeti mora občutek za kompozicija.
Dobro mora poznati podvodni svet in njegove prebivalce.
- b) *Po smislu.*
- c) *Po smislu, na primer:* navaden ribolov: ni ti treba biti dober potapljač in fotograf; ulovljene ribe lahko uporabiš za hrano;
fotolov: uživanje ob opazovanju in slikanju podvodnega sveta v naravnem okolju; uživanje ob gledanju fotografij/posnetkov; ribe ostanejo nepoškodovane; loviš lahko kjer koli – brez posebnega dovoljenja.
2. a) NE, DA, NE, DA, DA
b) spregledati, upoštevati, izbrati, uporabljati, Fotografirati, prirediti, zavarovati, imeti, usmeriti, uporabiti, ukvarjati, gledati, nadeti, obupati
3. a) Napotki iz bontona so namenjeni fantu, ki je šoloobvezen/star 12–15 let/najstnik.
Odgovor *Po smislu.*
- b) ne smeš [misliti], smeš [napisati], hočeš [dobiti], moraš [vstati], moraš [oditi], ne smeš [pozabiti], boš želel [kupiti]
- c) V povednem naklonu.
- č) Na morju za nobeno ceno ne bi smel misliti ne na šolo in ne na domače. Le v izjemnih trenutkih bi smel napisati razglednico razredniku, najboljšemu prijatelju in najlepši prijateljici. Če bi hotel dobiti senčen prostor na plaži, bi moral vstati zelo zgodaj. Na kopanje bi moral oditi v kopalkah, nikakor ne bi smel pozabiti na masko in plavuti. Pred plavanjem bi si vsak dan želel kupiti vsaj dve kepici sladoleda.

4.

GLAGOL	OSEBA	ŠTEVILO	ČAS	NEDOLOČNIK
imamo	1.	mn.	sed.	imeti
je objavil	3.	ed.	pret.	objaviti
ni prevedena	3.	ed.	sed.	prevesti
znate	2.	mn.	sed.	znati
priporočamo	1.	mn.	sed.	priporočati
bi odkrili	2.	mn.	sed.	odkriti
(ne) bi bilo	3.	ed.	sed.	biti
(ne) poznate	2.	mn.	sed.	poznati
bi si ogledali	2.	mn.	sed.	ogledati si
je	3.	ed.	sed.	biti

5. povedati, zaspati, odpraviti, kupiti, plavati, ugovarjati; obleči, speči, teči, postreči

6. želel, želelo, mogel, hotel, želeli, moral, nehali

7. *Po smislu, na primer:*

Na soncu ne smeš ležati med 11. in 15. uro.
Pred sončenjem se moraš namazati z zaščitno kremo.
Nehaj se sončiti, preden dobiš opekline.
Če si želiš porjaveti, se sonči previdno in počasi.
Če hočeš ostati dolgo porjavel, moraš uporabiti ustrezno kremo.
Če zaradi slabega vremena ne bi mogel porjaveti, ne obupaj.
S sončenjem moraš pravočasno prenehati, da ne končaš v bolnici.

8. a) sončiti se, veslati, zaščititi se, ribariti, zbudjati se, brati, nabirati, igrati
 b) *Po smislu, na primer:*
 Majhen otrok se ni želel sončiti.
 Moral je veslati na vso moč.
 Pred ježki se je moral zaščititi z obuvalom.
 Zgodaj zjutraj so smeli ribariti.
 Nisem se mogel zbuditi tako zgodaj.
 Na dopustu sem si želela brati knjigo.
 Zaradi onesnaženosti morja ni smel nabirati morske sadeže.
 V peskovniku so se otroci hoteli obmetavati z mivko.
 c) vesla, igra, kositi, naredi, zlato, pozna.
9. moram – ni treba
 morem – ne morem
 smem – ne smem
 hočem – nočem
 želim – ne želim
10. Majhen otrok ne sme voziti čolna.
 Ni si hotel sezidati gradu iz mivke v peskovniku.
 Majhnih otrok ni treba upoštevati pri načrtovanju dopusta.
 Ni si želel postati mornar.
 Reševalcem na plaži ni treba skrbeti za nagajive otroke.
 Vsak dan mi ni treba vstati ob sedmi uri.
11. moram, morem, Moram, moreva, morava, moraš, moreta
12. */Prvi primer je ustrezen./*
 ... zato se danes ~~ne smem~~ **ne morem** potapljati z vami.
 Zato ~~ne morem~~ **ne smemo** plavati do boje.
 ... zato ~~ne smem~~ **ne morem** z vami na sladoled.
13. *Po smislu.*

2

STO IN EN FESTIVAL

Taborniki fešivalno zasedli park Tivoli

1. *Po smislu.*
2. a) *Po smislu, na primer:* Ker je nova beseda./Ker to ni slovenska beseda./Ker so jo taborniki naredili sami.
 b) *Po smislu, na primer:* večdnevno praznovanje/večdnevna prireditev, ki je tudi praznična/zabavna
 c) fešta, praznovanje/praznik
3. Člani 16. ljubljanskih taborniških rodov/ Taborniki.
 Več sto (ljubljskih) tabornikov.
 Zaradi deževnega vremena/Ker se je začel v dežju.
 V dejavnostih, povezanih s taborništvom/taborniških dejavnostih/spretnostih./V postavljanju šotorov in kurjenju ognja.
 Kurjenje ognja. *Po smislu, na primer:* Zaradi slabega/deževnega vremena/Ker je bila zaradi dežja kurjava vlažna.
 Ob 10. uri.
 Po kosilu.
 Pri labirintu iz vrvi, lovljenju ladjic, metanju lopate, vlečenju vrvi.
 Na izpadanje.
 Gojiti morajo taborniške vrednote in se urediti v spretnostih.

4. Tabornike je najbolj zanimal pogovor o spoštovanju človekovih pravic. Taborniki se bodo znova srečali prihodnjo pomlad.
5. 3/2, 5, 2/3, 1, 7, 4, 6
6. a) Kako gasiti požare.
b) Kako poskrbeti za varnost v prometu in se obvarovati pred drogo.
c) Kakšna sta vojaška oprema in poklic.
č) Marsikaj/veliko (novega) o spoštovanju človekovih pravic in o enakih pravicah ljudi ne glede na narodnost, vero, raso, izobrazbo ...
7. s taborniki, s starešino, s policisti, z varuhom, s sprehajalci, z zabavo
Po smislu, na primer:
Mnogi gosti so se srečali s taborniki.
S starešino so se pogovarjali o nalogah, ki so jih čakale.
S policisti so imeli taborniki zanimiv pogovor o nevarnostih, ki jih prinašajo različne droge.
Taborniki so se zelo razveselili pogovora z varuhom človekovih pravic.
S sprehajalci v parku so si tudi drugi mimoidoči ogledali spretnosti tabornikov.
Z zabavo na koncu tekmovanja so bili vsi zadovoljni.
8. *Po smislu, na primer:*
3. *odstavek:* Taborniške spretnosti/Postavljanje šotorov in kurjenje ognja/Preizkus v taborniških spretnostih
4. *odstavek:* Zanimivosti in novosti/Pogovor tabornikov z gosti
5. *odstavek:* Sprostitev/Zabavna tekmovanja/Čas za zabavo
9. *Po smislu, na primer:*
1. Kdaj in kje? 22. aprila v parku Tivoli.
2. Kdo? Taborniki, policisti, gasilci, vojaki, varuh človekovih pravic.
3. Kaj? Taborniške dejavnosti in delavnice.
4. Zakaj? Počastitev dneva Zemlje in dneva slovenskih tabornikov.
5. Postavljanje šotorov, kurjenje ognja, druženje s policisti, vojaki, gasilci in varuhom človekovih pravic.
6. Kemični poizkusi, zabavne družabne igre.
7. Zaobljuba.
10. težav
11. C, A, Č
Glagoli v osebni glagolski obliki: so se preizkusili, so začele, so postavile, je povzročilo, je zagorel.
Glagoli v nedoločniku: postavljati, kuriti.
a) Glagoli so v pretekliku, saj je to poročilo o dogodku, ki se je že zgodil/saj novinarka poroča o preteklem dogajanju.
b) C
c) preizkusiti se, začeti, postaviti, povzročiti, zagoreti
12. a) Medtem ko so se taborniki zbirali v parku, so mimoidoči opazovali dogajanje.
b) Potem ko so taborniki postavili šotore, so se jim pridružili gostje.
c) Potem ko so udeleženci pojedli kosilo, so preizkusili svojo spretnost pri različnih igrah.
č) Medtem ko so se nekateri taborniki ukvarjali s kemijskimi poizkusi, so drugi spoznavali skrivnosti elektromagnetnega valovanja in telegrafije.
13. a) O festivalu iger.
b) Besedilo A: Mojca Urankar Počkaj, PIL-a
Besedilo B: M. U., časopisa
Besedilo C: Boštjan (iz 8. razreda); bralcem šolskega glasila/šolskega časopisa
c) poročilo; novica; pripoved
č) ki se je že zgodil; je opredeljen
d) besedilo A: DA, DA, NE/DA (*Ima uvodni odstavek oz. napoved, nima pa zaključka.*), NE
besedilo B: NE, NE, NE, NE
besedilo A: DA, DA, DA, DA
14. *Po smislu.*

15. 1 Udeleženci pohoda ... v Ljubljani.
- 2 Ko so organizatorji ... z modrimi puščicami.
- 3 Do prve kontrolne točke ... pohoda.
- 4 Povedal je ... s poti.
- 5 Učenci so se hitro ... večati.
- 6 Na tretjo kontrolno točko ... za 20 minut.
- 7 Na četrti kontrolni točki... do Mosteca.
- 8 Pohod ... uspešnejša.
- 9 Kmalu ...potrebne pomoči.

In zmagovalec je ...

1. *Po smislu.*
2. **a)** Tema besedila./Obe besedili govorita o nagradnem izletu/nagradnem natečaju Otroci na poti v šolo/učencih 4. b OŠ Stranje.
b) *Po smislu, na primer:* Iz prvega besedila izvemo, kako so izlet doživljali učenci, iz drugega besedila pa izvemo le podatke/dejstva o tekmovanju in nagradi. / V 1. besedilu pisec navdušeno pripoveduje o nagradnem izletu, v 2. besedilu pa stvarno/realno poroča o tekmovanju. / 1. besedilo govori le o nagradnem izletu, 2. pa predstavi celotni natečaj.
c) Iz 1. besedila.
č) *Na primer:*
 A ni **super!**
 ... nedvomno **najbolj zaželenega cilja** ...
 Vzdihi **veselja in pričakovanja,**
 ...s **širokimi nasmehi in žarečimi očmi** ...
 Tri **nepozabne** dneve ...
 ... v **čarobnem** svetu pravljic ...
d) *Na primer:*
 Tekmovanje je potekalo v Avstriji, Španiji, Franciji, Poljski, Sloveniji, Švici, Turčiji in na Portugalskem.
 Tekmovanje Varnost za vse je pripravila avtomobilska družba Renault.
 Razpisala je nagradni natečaj z naslovom Otroci na poti v šolo.
 Natečaj je bil namenjen učencem osnovnih šol, ki so morali ...
 Na Renaultu Slovenije so prispeli predlogi 163 razredov.
 Prva nagrada je bilo potovanje v Pariz in Disneyland.
 1. nagrado je žirija dodelila učencem 4. b razreda OŠ Stranje.
 Učenci OŠ Stranje so oblikovali oglas za varno pot v šolo.
 Plakat je velik 100 x 70 cm.
 Na belem listu so ...
e) 1. besedilo – subjektivno
 2. besedilo – objektivno
3. S, O, S, O (*Gre za opis tabora, tj. opis kraja.*), O, S
4. *Po smislu, na primer:*
 Prizadelo nas je/Občutil sem tresenje tal/V Posočju so spet občutili moč narave
 Kapniki v jami pripovedujejo/Nepozaben dan v Postojni
 Srečanje z junakinjo/Pikin festival me je navdušil
5. *Po smislu, na primer:*
 22. učencev 4. b OŠ Stranje je z Adrijinim letalom letelo proti Parizu. Najprej so v daljavi zagledali obrise Eifflovega stolpa in Disneylanda. Potovanje jim je omogočil Renault Slovenije, ker so zmagali na slovenskem tekmovanju Varnost za vse. V Disneylandu so preživeli tri dni.

Miklavževa veselošolska zabava

1. *Po smislu.*
2. **a)** *KDO:* 300 nagrajencev, mentorji, Slon in Sadež, 6 PACK ČUKUR, urednice (Pila, Pila PLUS in Vesele šole), članice skupine Step, komisija
KAJ: vsakoletna Miklavževa veselošolska zabava
KJE: Na OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi
KDAJ: Ob zaključku Vesele šole
- b)** *Novinarka.*
Z OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi.
Med Miklavževo veselošolsko zabavo./Ko se je končeval uradni del Miklavževe zabave.
O prireditvi za nagrajence in njihove mentorje.
Po smislu, na primer: Ker je menila, da bo/je dogajanje na zabavi zanimivo tudi za poslušalce radia./Ker veliko osnovnošolcev tekmuje iz Vesele šole in jih verjetno zanima, kdo je zmagal in kako je bilo na zaključni zabavi.
3. A, B, Č, E, G, H
4. 4, 6, 2, 1, 5, 3, 7
5. Č, D, B, E, F, C, A
6. *Na primer:*
Trditev ni pravilna, ker so prišli le tisti, ki so bili izžrebani.
Trditev ni pravilna, ker je imela komisija težko nalogo.
Trditev ni pravilna, ker se je prireditev še nadaljevala z glasbo in plesom.
7. *Po smislu, na primer:*
raper – tisti, ki izvaja rap glasbo
zarapati – (začeti) peti/igrati rap glasbo/pesem/plesati rap
8. (sta kar) iz rokava stresala »štose«
šale sta pripovedovala hitro/brez premissljevanja/drugo za drugo
9. *Samostalniki:* povezovalca, odru, smeh, občinstvo, dvorani
Pridevnika: razpoložena, polni
Prislov: dobro
10.

Glagol	Oseba	Število	Čas	Naklon
so bile razdeljene	3.	mn.	pret.	pov. n.
se je pridružila	3.	ed.	pret.	pov. n.
sta zvalila	3.	dv.	pret.	pov. n.
11. zapel, Odpel je, ocenjevala, se – trudili, pel, potrudili, se – odločali, se – odločili, ocenila
12. 5, 2, 1, 3, 4, 6
13. O, N, O, N, O, O, N, O, N
14. **a)** *Po smislu, npr.:* Za športnike./Za tiste, ki radi pešačijo/kolesarijo/jezdijo konje./Za tiste, ki jih zanimajo letala/ki so radi v naravi.
- b)** zamislili, pešačil, preletel, jahal, vrtel, obiskal, ogledal, odšel, sedi, veslajo, sprejme, usmerjajo, dobi
- c)** *Po smislu.*
15. *Dovršni glagoli:* so si zamislili, preletel, bo obiskal, si ogledal, bo odšel, sprejme, dobi
Nedovršni glagoli: bo pešačil, jahal, vrtel, sedi, veslajo, usmerjajo
16. *Na primer:*
se uči – nauči se
opazil je – opazujejo
skače – skoči
vstane – vstati
(Glagolom se lahko spreminjata glagolska oseba in število.)

17. Po smislu, na primer:

Učitelj je povedi pisal na tablo, učenci pa so jih zapisali v zvezke.
Otrok se je umikal psu, ni pa se pravočasno umaknil kolesarju.
Mama je dolgo izbirala blago, na koncu je izbrala najdražjega.
Vsi učenci so reševali križanko, a rešil jo je le eden.

18. Na primer:

<i>Glagoli, ki poimenujejo neomejeno dogajanje</i>	<i>Glagoli, ki poimenujejo omejeno dejanje</i>
leti	
gleda	
	zapazijo, opazijo, popazijo
veselim se	
	prežagati, odžagati, našagati, požagati, zažagati
klicati	
	pojedel bom, preobjedel se bom, najedel se bom
	zavrti, prevrti, odvrti

19.

<i>Velelnik 2. os. ed.</i>	<i>Nedoločnik</i>
vrzi	vreči
zapri	zapreti
zapiraj	zapirati
sezuj se	sezuti se
sezuvaj se	sezuvati se
leži	ležati
lezi	leči
postrezi	postreči
posezi	poseči

Dovršni glagoli: vržem/vrzi/vreči, zaprem/zapri/zapreti, sezujem se/sezuj se/sezuti se, ležem/lezi/leči, postrežem/postrezi/postreči, posežem/posezi/poseči

3

PRIREJAMO PRVENSTVO

Obveščamo vas ...; poročamo o ...

1. Po smislu, na primer:

a) Kdaj bo rokometna tekma?

Kje bo tekma odigrana?

Kdo sta nasprotnika?

S katerim namenom bo tekma odigrana?

b) v časopisu, na teletekstu, na spletnih straneh ...

2. DA, NE, DA, NE, NE, DA

3. Igrala je svojo drugo tekmo s Češko.

Vodila je s 15 : 12.

ob 20. uri; v Celju

Zaradi finala evropskega prvenstva v gimnastiki.

Dan pred začetkom evropskega prvenstva ob 22.30.

Z vseh prizorišč.

4. a) 16
Z Islandijo, Madžarsko in s Češko.
V skupini D.
V Rdeči dvorani v Velenju.
- b) 4, 3, 1, 2
- c) NE
Po smislu, na primer: Ker gre za evropsko prvenstvo, večina evropskih jezikov pa ne pozna črke š/vsi evropski jeziki pa nimajo šumevcev.
Po smislu, na primer: Da bi prireditelji upoštevali zaporedje črk v naši abecedi./Da bi vključili tudi črko Č.
5. a) 22.1. 2004; Češka; 25. 1. 2004
b) Islandija : Slovenija; 23. 1. 2004; 25. 1. 2004, Slovenija : Madžarska
6. a) DA, NE, DA, NE
b) Fritz, Bruun, Fazekas, Lapajne
c) Danska, Nemčija,
Madžarska, Slovenija
7. a) A, B, Č, D, E
a) V Ljubljani.
V soboto ob 12.30.
En dan.
a) *Na primer:*
V Ljubljani sta se v torek pomerili reprezentanci Švedske in Španije.
V prvi skupini je Hrvaška osvojila 4 točke.
V drugi skupini je Francija dosegla 3 točke.
č) *Na primer:*
Finalna tekma je bila odigrana/Finale je bil odigran v nedeljo ob 17.30.
Prva polfinalne tekma je bila odigrana/Prvi polfinale je bil odigran v soboto ob 15.30.
Tekma za tretje mesto je bila odigrana v nedeljo ob 15.30.
8. Najuspešnejše države na evropskem prvenstvu v rokometu: *ALI* Najuspešnejše države na evropskem prvenstvu v rokometu_
Nemčija] Nemčija
Slovenija] Slovenija
Danska] Danska
Hrvaška] Hrvaška
Barve dresov naše reprezentance: *ALI* Barve dresov naše reprezentance_
bela] bela
modra] modra
siva] siva
rumena. rumena_
9. italijanski (tekmovalci), Italijani, italijanščina
hrvaški (tekmovalci), Hrvati, hrvaščina
ruski (tekmovalci), Rusi, ruščina
madžarski (tekmovalci), Madžari, madžarščina
španski (tekmovalci), Španci, španščina

Blisk

1. Koga ali kaj?/Kaj?
Pred kom ali pred čim?/Pred čim?
Koga ali česa?/Česa?
Zakaj?; Kdaj?
Kako?
Kako?; Kdo ali kaj?/Kdo?
Kje?
Kdo ali kaj?/Kdo?; Kdaj?; Komu ali čemu?/Komu?

2. a) lisica – zvitost, mravlja – pridnost, muha – nadležnost, pes – zvestoba
 b) Lisica – goli, Zvita lisica – zloženi, Pridna mravlja – zloženi, Mravlja – goli, Muha – goli, sitna muha – zloženi, pes – goli, zvest pes – zloženi
3. a) Sladkosnedi medved, Zajec, Požrešni/Požrešen volk, Konj
 b) V levem stolpcu so goli osebk, v desnem pa zloženi.
4. Komu ali čemu?/Čemu? – Boječi srni; Koga ali kaj?/Kaj? – srno; Koga ali česa?/Česa? – kače; Za kom ali čim?/Za čim? – za zvito kačo; Komu ali čemu?/Čemu? – mački;
 Pred kom ali čim/Pred čim? – Pred trdoživo mačko
 Zloženi predmeti: Boječi srni, za zvito kačo, Pred trdoživo mačko
5. Leva
 Na primer: Hrabrega leva/Pogumnega leva
6. a) 6, 1, 4, 7, 3, 2, 5
 b) z/s gosjo, z/s hijeno, k/h gosi, k/h petelinu, k/h biku, k/h gosaku, k/h slonu, z/s odgovorom, k/h hijeni, k/h petelinu, k/h pujsu, Z/S njim, z/s vama, k/h tistemu, z/s neumnim, k/h tistemu, k/h gostitelju
 - *Odgovori po smislu.*
 - Da. *Utemeljitev po smislu, na primer: Živali je imenovala z žaljivimi vzdevki (važič, neumni gosak, umazanec).*
7. Velikanska kača, tiho
 se je prikradla, z majhno kokoško
8. a) DA, NE, NE, NE, DA, DA
- b)
POLNOPOMENSKE besede	NEPOLNOPOMENSKE besede
zmagi, Hrvaško, pozorno, spremljamo, prvi, slovenski, finale	Po, nad
- c) februarja 2004/v ponedeljek; B
 č)
 - prvi slovenski finale v igrah z žogo; s predmetom, zloženi
 - pozorno; s prislovnim določilom načina, goli
 - po presenetljivi in prestižni zmagi s Hrvaško; s prislovnim določilom časa, zloženi ALI sinoči; s prislovnim določilo časa, goli
9. a) temno modro majico s kratkimi rokavi
 temno modra majica z dolgimi rokavi
 b) polo majice s kratkimi rokavi

Bravo, naši fantje!

1. *Po smislu, na primer: Finalna tekma/Tekma med Slovenijo in Nemčijo*

Zloženi stavčni členi	Priredno zloženi	Podredno zloženi
Finalno tekmo		✓
6500 gledalcev		✓
švedska sodnika		✓
Hansson in Olson	✓	
Kehrmann in Vugrinec	✓	
Nemški napadalec		✓
obrambo in vratarja	✓	
nemško mrežo		✓
šest golov		✓

2. a) Ljubljanci in Celjani
 b) teden pred finalom
 c) Pred dvorano Tivoli
 č) Utrujeni rokometaši
 d) Zaradi nepričakovanega uspeha
 e) Brez treninga in priprave
 f) rokometašem in selektorju/selektorju in rokometašem

- a) priredna b) podredna c) podredna č) podredna
 d) podredna e) priredna f) priredna

3. a) so ... proslavljali
 b) je ...proslavljaj
 c) so ... proslavljali
 b, a, c

4. olimpijske igre olimpijska zlata medalja
 igre 27. olimpijade poletne olimpijske igre
 nogometni turnir olimpijske igre moderne dobe
 dirka formule 1 turnir v malem nogometu
 atletska Zlata liga dirka formule 1 za veliko nagrado Madžarske
 finale atletske Zlate lige

5. a) neumetnostno; *po smislu, na primer: (saj) govori o resničnih dogodkih/osebah in ima praktičen namen. subjektivno; po smislu, na primer: (saj) iz besedila izvemo, kakšno je piščevo mnenje.*
 b) košarkaške – nogometno
 zlato – srebrno
 stranski – glavni
 občinstvo – moštvo
 sijajnim porazom – sijajno zmago

Popravljeni stavčni člen	Spremenil/-a sem	
	jedro	prilastek
Za nogometno pravljico		✓
srebrno taktirko		✓
V glavni vlogi		✓
uglašeno moštvo	✓	
s sijajno zmago	✓	

4

ŽIVLJENJE PESMI, IGER, ROMANOV ...

Življenje pesmi in iger

1. a) *Po smislu.*
 b) *Po smislu.*
2. Alenka, s Tanjo in Špelo, v soboto, na ulici/pred šolo/nekje zunaj, o pevskem zboru, Alenka, Tanja in Špela, avdicijo, v šolskem zboru, srednješolke/starejša dekleta

3.

Kaj jo je zanimalo/čemu se je čudila?	Kaj je izvedela od Špele in Tanje?
<i>Ali ni prenaporno, če imata pevske vaje tudi v soboto?</i>	<i>Po smislu, na primer: Ne, ker je to samo pred koncertom./Je naporno, ampak koncert vse odtehta.</i>
<i>Koliko let že pojeta v pevskem zboru?</i>	Tanja poje sedem let, Špela pa štiri leta.
<i>Kje sta že gostovali z zborom?</i>	V Argentini, Čilu, Italiji, Avstriji, na Hrvaškem, v Nemčiji ...
<i>Zakaj vadijo koreografijo, če so pevski zbor?</i>	<i>Po smislu, na primer: Ker je pesem, ki jo spremljajo s pravimi gibi, boljša/privlačnejša za občinstvo./Ker je nastop bolj razgiban/tudi za pevke bolj zabaven.</i>
<i>Kako se je mogoče včlaniti v zbor?</i>	Tako da opraviš avdicijo.
<i>Ali je avdicija zahtevna?</i>	Ni zahtevna, čeprav ne veš, kaj te na njej čaka.
<i>Kako se razumejo s starejšimi dekleti?</i>	Z vsemi dekleti se razumeta dobro(, le da se z nekaterimi pač družita več in z drugimi manj).

4. /

5. a) nastopu/koncertu, vaji
b) 4, 1, 2

6. a) *Po smislu.*
b) *Po smislu.*

7. /

8. a) NE, DA, NE, DA, DA, NE
b) Da bi v razredu pripravili prireditev za starše.
DA. *Po smislu, na primer: Ker se bosta o tem predlogu pogovorila z ostalimi fanti.*

9. E, D, Č, A

10. a) *Po smislu.*
b) C

11. plesno točko, afriške plese, besedila predstavo, bolj zanimiva, nastopajo detektivko, vse vloge, nastopati v nižjih razredih, razmišljanje pustolovsko, Afriki, kabaret

12. *Po smislu, na primer: Nobeden, ampak so morali vsi nekoliko popustiti, da so dosegli medsebojni sporazum.*

13.

Sogovornici so	Značilnost pogovora
A <u>si naklonjeni.</u>	Pozorno poslušajo drug drugega./Ne vztrajajo za vsako ceno pri svojem mnenju, ampak so pripravljeni poiskati skupno rešitev./Niso užaljeni, če se drugi ne strinjajo z njimi, ampak jih prosijo za pojasnilo./Svoje predloge utemeljujejo./Spodbujajo drug drugega, naj pove še svoj predlog.
B <u>si nenaklonjeni.</u>	
C <u>prijazni drug do drugega.</u>	Sogovornici poslušajo drug drugega./Ne segajo drug drugemu v besedo./Drug drugega ne zmerjajo oz. se drug drugemu na posmehujejo./Drug drugemu ne ukazujejo, ampak ga prosijo za mnenje./Pogovarjajo se umirjeno, niso zadirčni ali osorni.
Č <u>napadalni drug do drugega.</u>	

14. a) neknjižne
b) je ustrezna, neuraden

15. a) *Po smislu.*
 b) *Po smislu, na primer:*
- Prosim, ne prekinjaj pogovora.
 - Prosim, poslušaj še ostale predloge, nato se bomo dogovorili./Ali ne bi bilo lažje, če bi slišali še predloge drugih in potem poskusili poiskati rešitev, ki bi bila za vse dobra?
 - Ali lahko, prosim, govoriš bolj jasno/glasno in razločno?/Oprosti, nisem te čisto dobro slišal/-a. Ali bi lahko, prosim, nekoliko glasneje ponovil še enkrat?
16. Č, C, B, D, A
Po smislu.
17. A, C, E
18. *Po smislu, na primer:* Nam lahko pojasnite, s čim bi vi izboljšali naš predlog? – Zakaj mislite, da naš predlog ne bo uspel? – Kaj nam svetujete, da bi bilo naše delo uspešnejše? – Ali bi bilo po vašem mnenju bolje, če bi načrt nekoliko spremenili? – Morda pa bi nam lahko vi svetovali, kako naj izboljšamo svoj načrt?
19. /

Rojstvo knjige

1. Mate Dolenc – intervjuvanec
 Miriam Drev – novinarka
 28. junij 2004 – čas objave intervjuja
 bralec Dela – naslovnik
 nagrada desetnica – razlog za pogovor
2. /
3. a) 3, 6, 2, 1, 4, 5
 b) *Po smislu, na primer:* Novinarka vprašanji ni razvrstila po naključju, saj je Mateta Dolenca najprej spraševala o njegovih knjigah, nato o tem, kako piše, in na koncu še o tem, kako sam bere./Novinarka je o vrstnem redu vprašanji razmislila, saj je pisatelja najprej spraševala o vseh njegovih knjigah, nato samo o knjigah za otroke, pa o ekološki tematiki otroških knjig in vlogi morja. Šele na koncu ga je vprašala, kako knjige nastajajo in kakšen bralec je pisatelj./... saj je najprej zastavila splošnejša vprašanja, nato pa bolj posebna/osebna vprašanja.
4. DA, NE, NE, NE, DA, DA
5. D, E, F, Č, B
Po smislu, na primer:
- Za Primorce so vsi ljudje, ki ne živijo ob obali, kontinentalci.
 - S predavanjem so nas želeli gostje ozavestiti o nevarnosti drog.
6. a) *Po smislu, na primer:* Da ljudje, ki prihajajo iz notranjosti dežele, drugače gledajo na morje in življenje ob njem, ker ga vidijo le redko/ker zanje ni nekaj vsakdanjega.
 b) B
 c) *Odgovor po smislu.*
7. *Na primer:* Po TV, radiu, v časopisih, revijah ...
9. *Po smislu.*
10. *Po smislu, na primer:*
 Novinarka je izbrala Ireno Avbelj, ker je ena najboljših padalk na svetu/ker je ena najbolj znanih slovenskih športnic, ki si je hkrati ustvarila družino in uspešno dokončala študij/ker je vzornica številnim mladim padalcem/ker je večkratna svetovna prvakinja v skokih s padalom.
 Več je govorila intervjuvanka, saj je želela novinarka čim več izvedeti o življenju športnice./ker je bil novinarkin namen, da bi nam Irena Avbelj povedala čim več o svoji športni dejavnosti, pa tudi o tem, kaj počne v prostem času. Intervju je še posebej namenjen gledalcem, ki jih zanima šport/padalstvo, saj je novinarka Ireno Avbelj spraševala predvsem o njeni športni poti in o tem, kakšen šport je padalstvo./Intervju je še posebej namenjen tistim, ki se želijo začeti ukvarjati s padalstvom, saj je novinarka spraševala tudi o značilnostih tega športa in o tem, kako postati padalec./Intervju je še posebej namenjen šolarjem in dijakom, saj je novinarka Ireno Avbelj spraševala ne samo o njeni športni dejavnosti, ampak tudi o njenem odnosu do branja. Tako je želela mladim pokazati, da je branje

pomembno tudi za vrhunske športnike./Intervju je še posebej namenjen televizijskim gledalcem, saj je bil posnet. Največ sta se pogovarjali o športu/padalstvu/Irenini športni poti in uspehih ter o tem, kaj ji pomeni padalstvo.

11. Č, E

12. Mnenje Irene Avbelj: *po smislu, na primer*: branje se ji zdi v obdobju odraščanja zelo pomembno, saj v tem času živiš v nekem domišljijem svetu ter iščeš odgovore na številna vprašanja. In prva knjige ti lahko pomagajo najti te odgovore.

Moje mnenje: *po smislu*.

13. *Po smislu, na primer*:

a) Pogovor z najboljšo slovensko padalko/Klepet z Ireno Avbelj/Popoldne s svetovno prvakinjo v figurativnih skokih

b) Športna pot Irene Avbelj in njene fljubezni«/Padalstvo, potapljanje in knjige/ Skok s padalom v morske globine in v domišljijski svet knjig

14. *Po smislu, na primer*: Moja današnja gostja je Irena Avbelj, najuspešnejša slovenska padalka, ki je v svojem športu osvojila vse, kar je mogoče. A kljub temu v skokih še vedno neizmerno. Toda Irena ni doma le v zraku, rada se tudi potaplja v globine in raziskuje podmorski svet, največ časa pa seveda nameni svoji hčeri. Z njo pogosto bere, knjige pa so tudi njene zveste spremljevalke med tekmovanji, ko si z njimi krajša čas in se sprosti.

15. a) vikali; z imenom; v kamero; gledali v oči; sta uporabljali tudi govorico rok

b) *Po smislu*.

16. *Po smislu*.

17. 4, 6, 1, 5, 7, 3, 2, 8

18. *Po smislu, na primer*:

Kako je biti pisatelj?

Kako ste dobili zamisel za kapitana Gatnika?

V čem je prednost/privlačnost vaših knjig za otroke?

Katerim otrokom so namenjene/priporočate svoje knjige?

19. Ljubim te najbolj na svetu, ljubim te kot ...

Tiho, če ne ...

Pravopisno pravilo lahko najdemo v pravopisih, jezikovnih vadnicah ...

Rad bi ti povedal, da te ...

Mavrični spekter sestavljajo barve: rumena, rdeča, modra ...

20. A, C, F

21. a) *Po smislu*.

b) *Po smislu*.

22. /

23. /

Knjigarne kot priljubljeni koticiki ali papirnice

1. a) *Po smislu*.

b) *Na primer*:

Značilnosti dobrih knjigarn	Značilnosti slabih knjigarn
knjige želijo približati bralcem, bralcem pomagajo pri izbiri z raznovrstnimi lestvicami knjig, pripravljajo literarna srečanja in koncerte, v njih potekajo drugi družabni dogodki, v njih potekajo raznovrstne dejavnosti	postajajo papirnice/so bolj papirnice kot knjigarne, videti so kot zanemarjena skladišča

c) Kavarniških knjigarn.

2. odlične knjigarne, v zadnjih letih

3. raznovrstne lestvice, pri izbiri knjig, s priporočili knjigarnarjev, srečanja in koncerte, za družabne dogodke

4.

Priredno zloženi stavčni člen	Podredno zloženi stavčni člen
srečanja in koncerte	raznovrstne lestvice, pri izbiri knjig, s priporočili knjigarnarjev, za družabne dogodke

5. glavni junaki, v številnih ljubezenskih filmih
njihovim likom, pridih občutljivosti

6. Marjetkin, Učiteljčina, Gašperjeva, Mihov, Polončina, Markovo

7. *Po smislu, na primer:*

Novak, šolski, o živalih, zanimive, svoj, strokovno, To, povabljenim, najboljšim, biologije

8. Okensko polico je krasil s cvetličnim lončkom.

Otroci vsak večer radi prisluhnejo babičini pripovedi.

Na sezonski razprodaji se je po trgovinah trlo kupcev.

V morju je moja prijateljica izgubila zlat prstan.

Med zimskimi počitnicami se zabavam z gledanjem filmov o živalih.

9. volnen pulover, učiteljeva knjiga, mavčna obloga, krompirjevi cmoki

10. *Po smislu, na primer:*

V bregu nad vasjo stoji stričeva hiša.

Zaradi slabe vremenske napovedi sem na pot vzela volnen pulover.

Na mizi je odprta učiteljeva knjiga.

Ker si je zlomil roko, je moral po mavčno oblogo.

Za večerjo je mama pripravila krompirjeve cmoke.

11. ~~knjiga od prijatelja~~ – prijateljeva knjiga

~~grad iz peska~~ – peščen(i) grad

12. a) *dela:* Kaj dela? – povedek

Stanka Golob: Kdo ali kaj?/Kdo? – osebek

že dolgo: Koliko časa?/Od kdaj? – prislovno določilo časa

v antikvariatu: Kje? – prislovno določilo kraja

obišče: Kaj dela? – povedek

Na potovanjih: Kdaj? – prislovno določilo časa

najprej: Kdaj? – prislovno določilo časa

podobne prodajalne: Koga ali kaj?/Kaj? – predmet (v tožilniku)

je našla: Kaj je delala? – povedek

V Berlinu: Kje? – prislovno določilo kraja

knjigo Franca Pregla: Koga ali kaj?/Kaj? – predmet (v tožilniku)

****je bil Nobelov nagrajenec za kemijo:* Kaj se je z njim dogajalo?

To: Kdo ali kaj?/Kdo? – osebek

b) Stanka Golob že dolgo dela v antikvariatu.

Na potovanjih najprej obišče podobne prodajalne.

V Berlinu je našla knjigo Franca Pregla.

***To je bil Nobelov nagrajenec za kemijo.

c)

Podredno zloženi stavčni členi	jedro stavčnega člena	levi prilastek	desni prilastek
podobne prodajalne	prodajalne	podobne	
knjigo Franca Pregla	knjigo		Franca Pregla
***je bil Nobelov nagrajenec za kemijo	je bil		Nobelov nagrajenec za kemijo

5

V ZNAMENJU ZNAMK

Filatelistična zgodba

1. B

2. 15. januarja 2005, v Ljubljani, na Pokljuki, dedi, lepo te pozdravljam, imenom

3. Na primer:

Nagovor	Pozdrav
Moj dedi!	Adijo.
Ljubi dedi!	Dobro se imej.
Dragi dedi!	Veselim se srečanja s teboj.

4. • Po telefonu.
 • Ker dedek v hiši nima telefona.
 • DA; Ker to ne bo samo delavnica, ampak pravo tekmovanje./Ker bodo morali tudi praktično pokazati znanje./Ker bodo morali sestaviti filatelistično zgodbo.
 • Filatelistična zgodba.
 • Matej in Jakob.
 • DA. Saj mu je napisal, da ga veseli, da se mu bo pridružil.

5. stari maček; (ne bodo) šli lasje pokonci

a)

Besedna zveza: stari maček	
Dobesedni pomen:	Maček, ki ni mlad.
Preneseni pomen:	Prekaljeni, izkušeni, prebrisan, premeten človek.

Besedna zveza: (ne bodo) šli lasje pokonci	
Dobesedni pomen:	Lasje so se postavili pokonci./so se naelektrili.
Preneseni pomen:	Bati se, zelo se prestrašiti./Zgroziti se.

b) Po smislu, na primer:

Osnovni pomen: Babica ima starega in mladega mačka, stari maček je zelo len, mladi pa bi se samo igral.

Preneseni pomen: Pri dramskem krožku je sodeloval že tako dolgo, da je bil pravi stari maček.

ALI

Osnovni pomen: Kadar se češem, mi gredo lasje zaradi elektrike kar pokonci.

Preneseni pomen: Že ob misli na srečanje z besnim sosedom so mi šli lasje pokonci.

6. V sili hudič še muhe žre.

Po smislu, na primer: Kadar je sila/nuja, je potrebno narediti vse/narediš tudi kaj, česar drugače ne bi hotel.

7. *Po smislu, na primer:*

Brez muje se še čevelj ne obuje.

Ker nam pove, da brez truda/prizadevanja ne moremo pričakovati uspeha.

8. a) tika

b) Kot vidiš, ti enkrat za spremembo pišem. Meni se sicer zdi lažje telefonirati, a kaj morem, če v počitniški hišici še vedno nimaš telefona. Saj vem, da nas boš prej ali slej poklical s pošte. Ampak takrat se hočejo vsi pogovarjati s tabo, jaz pa bi ti rad povedal nekaj pomembnega.

Glagoli	Osebni zaimki
vidiš, nimaš, boš poklical	ti, tabo, ti

c) V 2. osebi.

9. a) *Po smislu, na primer:* Ker je telefoniranje manj naporno.

b) *Po smislu, na primer:* Lažje jim je napisati pismo.

c) *Po smislu, na primer:*

Prednosti telefonskega pogovora	Prednosti pisma
Je enostavnejše, ne potrebuješ toliko priprave.	Lahko dobro premisliš, kaj boš napisal.
Hitreje dobiš odgovor.	Povedi oblikuješ počasi, svoje besedilo lahko večkrat popraviš, tako da je vljudnejše, bolj razumljivo in da v njem ni napak.
Imaš osebni stik s sogovornikom.	Z naslovnikom nimaš osebnega stika, zato nanj ne more vplivati tvoj glas in je lahko bolj nepristranski.
Je minljivo in sogovorec nima nobenega »dokaza«.	Je trajnejše, tako da lahko naslovnikov odgovor uporabiš kot »dokazilo«.
Če sogovorec ni povedal vsega, kar te zanima, mu lahko takoj postaviš dodatno vprašanje.	O tem, kar ti je odgovoril naslovnik, lahko dobro razmisliš.
Če sogovorec česa ne razume, mu lahko pojasniš.	Imaš čas, da v drugih virih poiščeš dodatne podatke, preveriš naslovnikove trditve ...

10. *Po smislu, na primer:*

Škofja Loka, 11. 5. 2005

Dragi Peter!

Končno sem prejel dvojne primerke znamk, ki sem ti jih obljubil. Trajalo je malo dlje, ker mi jih s pošte niso dostavili pravočasno. Upam, da bo zadovoljstvo zmagalo nad dolgim čakanjem na znamke. Jaz sem jih že uredil v album.

Upam, da se kmalu vidiva. Pristrčno te pozdravljam.

Matjaž

11. a) *Po smislu, na primer:*

žig: uradni znak z imenom organa

polo: večji kos papirja pravokotne oblike

napotek: kar svetuje, pojasnjuje, kako naj kdo v določenih okoliščinah ravna, dela

b) *Po smislu, na primer:*

Na spričevalu je žig šole.

Kupila sem polo modrega papirja, ki ga potrebujem za plakat.

Učitelj je dal napotek za reševanje domače naloge.

12. a) Na primer:

1. odstavek: prijava, dodatno pojasnilo
2. odstavek: delavnice, različna mnenja, kaj je filatelistična zgodba
3. odstavek: prošnja za razlago in nasvet za pisanje
4. odstavek: vznemirljivo pričakovanje odgovora in srečanja

b) Po smislu.

13. a) Hitro./Že čez nekaj dni.

b) Po smislu, na primer: To je zgodba, ki si jo filatelisti izmislijo in pripovedujejo ob različnih znamkah.

14. A, Č, D, E

15. C, A, B

16. a) uradno

b) B, D, F

17. Po smislu, na primer: JE, saj Primožu in članom krožka pove, da so se razveselili njihove prijave in še posebej njihovega pisma. Natančno jim odgovori na vsa vprašanja in jih na koncu spodbuja, naj mu brez strahu še pišejo. Pozdravi jih s *filatelistični pozdrav*, kot da so vsi enako izkušeni filatelisti.

18. V društvu smo z veseljem prebrali vaše pismo.

Zanimivo zgodbo lahko oblikujemo tudi drugače.

Zjutraj te zbudi petelin ali ura, ki visi na steni v predsobi.

a)

Glagol	Oseba	Število	Spol	Čas	Naklon	Nedoločnik
oblikujemo	1.	mn.		sed.	pov.	
zbudi	3.		m. spol	sed.	pov.	zbuditi
visi	3.	ed.	ž. spol	sed.		viseti

b)

Dovršni glagoli	Nedovršni glagoli
prebrati	
	oblikujemo
zbudi	
	visi

19. Po smislu, na primer: Z veseljem in odobravanjem/olajšanjem.

Po smislu, na primer: Ker je bilo vljudno in polno napotkov ter spodbudnih besed./Ker jim je pisec prijazno pojasnil, kaj je filatelistična zgodba in kako jo napisati./Ker so spoznali, da filatelistične zgodbe ni težko napisati in da lahko pisca vprašajo še o čem, če bodo v težavah.

20. a) vstopite, vpišite, vzemite, Verjetno, vrstniki, videli, živeli

b) različno

21. a)

	1. pismo	2. pismo
Sporočevalec	Luka	Luka
Naslovnik	prijatelj	Ljudska knjižnica
Čas in kraj pisanja	Škofja Loka, 12. januar 2005	Škofja Loka, 15. januar 2005
Nagovor	Živ!	Spoštovani!
Pozdrav	Se vidiva!	Lepo Vas pozdravljam.
Podpis	Luka	Luka Kocjančič
Vikanje/tikanje	tikanje	vikanje
Uradno/neuradno	neuradno	uradno

- b) 1. *pismo*: o seminarski nalogi/o dopisovanju s Tonetom Pavčkom
2. *pismo*: o knjigi pisem
- c) živ – živijo
ful – zelo
- č) *Na primer*: napis, pismen, pismo, prepis, zapis, pisati, odpisati, napisati, pisec ...
- d) končati – začeti; pogum – strah; redko – pogosto/marsikdaj, zabaven – dolgočasen

22. a) *Po smislu, na primer*: Bilo mu je neprijetno./Bil je užaljen./Pismo ga je razjezilo.

- b) NE
- c) *Na primer*:

Zabukovica, 14. januar 2004

Spoštovani gospod pisatelj!

Rad bi se srečal z Vami in čim več izvedel o Vas. Pri slovenščini moramo namreč pripraviti seminarsko nalogo in odločil sem se, da bom sošolcem predstavil Vas, saj me je Vaš zadnji roman zelo navdušil. Da mi bodo v razredu z zanimanjem prisluhnili, bi jim rad natrosil tudi nekaj zanimivosti o Vas, na primer o tem, kako preživljate prosti čas, kaj ustvarjate sedaj ...

Ker bi rad nalogo čim prej in čim bolje napisal, Vas prosim, da se mi oglasite. Če želite, lahko po gradivo ali na pogovor z Vami pridem tudi v Portorož.

Lepo Vas pozdravljam in Vam želim pri pisanju še veliko ustvarjalnega navdiha.

Gasper Prijatelj

23. *Na primer*: Vaše pesmi so mi zelo všeč. V njih je polno optimizma. Če je mogoče, mi pošljite kakšno fotografijo. Z njo bom popestril/ a seminarsko nalogo. Ta je bila za vse nekakšen izziv. Nihče od nas se ga ni prestrašil.

24. *Na primer*:

Peter/Petra Kuhar
Evropska cesta 16
8344 Vinica

Vinica, 15. maj 2005

Uredništvo PIL-a
Slovenska 29
1000 Ljubljana

Spoštovani!

Že nekaj časa zbiram plakate športnikov, zato se še posebej razveselim, kadar katerega objavite v vaši reviji. Žal pa sem ostal brez plakata Vida Kavtičnika.

Tudi sam sem navdušen rokometas in prav Vid je moj največji vzornik. Vem, da ste plakat z njegovo fotografijo priložili k predzadnji številki PIL-a, na žalost pa sem bil ravno takrat na 14-dnevnih pripravah z mladinsko reprezentanco. Moj PIL je tako vzela sestra, ga prebrala in vrgla v smeti. Ker je tudi večina mojih sošolcev in sošolk navdušenih nad tem rokometasem, mi njegovega plakata nihče noče odstopiti.

Zato Vas prosim, da mi pomagate in mi plakat ali še en izvod cele revije pošljete na gornji naslov. S tem bi me res zelo razveselili.

Lepo Vas pozdravljam.

Peter Kuhar

25. /

1. *Po smislu, na primer:*
 prijateljici za rojstni dan
 prijateljici za uspešno opravljeno diplomu, maturo
 babici in dedku ob zlati poroki

2. a)

	Besedilo A	Besedilo B	Besedilo C
Naslovník	Jernej Košuta	Špela Logar	Stanka Sežun
Sporočevalec	Janez Podrepnik	Tina Zidar	Alojzij Kosmač
Namen	zahvala za knjigo	čestitka za izpit	voščilo za rojstni dan

- b) Besedilo A je sporočevalec napisal, da bi se naslovníku zahvalil.
 Besedilo B je sporočevalec napisal, da bi naslovníku čestital.
 Besedilo C je sporočevalec napisal, da bi naslovníku voščil.
- c) *Po smislu, na primer:*
 Čestitamo, kadar kdo opravi izpit, diplomu, maturo, športni uspeh .../kadar kdo kaj doseže z lastnim delom/kadar se je moral naslovník za uspeh potruditi.
 Voščimo za god, rojstni dan, obletnico .../za praznike.
- č) *Vzrok: Zahvaljujem se ti, ker sem knjigo prejel.*
Posledica: Knjigo sem prejel, zato se ti zahvaljujem.

3. *Po smislu, na primer:*
 Prišli, tekmovali, zmagali./Na državnem tekmovanju iz orientacije smo uspešno opravili naloge in zmagali.
 Gamsi z mentorico

4. *Na primer:*

Številka	Sprejemna pošta	Štev. str.	Sprejem				Odprava				
			dan	ura	min.	podpis	dan	ura	min.	podpis	
Posebne storitve						Prevzem					
Marjanca Potrebuješ Pod gradom 10 4220 Škofja Loka											
											
TELEGRAM											
Naj se ti na tvoj 14. rojstni dan izpolnijo vse skrite želje.											
Manca											
Naslov pošiljatelja Manca Skovir, Zemljiška ulica 3, 1410 Zagorje ob Savi											

Obr. Tg-1

LeNu

5. *Na primer:*
- a) LXN-5, LXG-11 Vse najboljše, LXG-16 Ti si moj sonček
 b) LXG-11 Vse najboljše, LXG-16 Ti si moj sonček
 c) LXG-17 Venček domačih; LXG-10 Čestitamo

6. Na primer:

b) SLX-2 Ljubzenska zgodba

Številka	Sprejemna pošta	Štev. str.	Sprejem				Odprava				
			dan	ura	min.	podpis	dan	ura	min.	podpis	
Posebne storitve								Prezem			
Peter Pokrajc Čokoladna cesta 13 1000 Ljubljana								☐			
TELEGRAM											
Naj vaju ljubezen poveže in vama daje moč za srečno življenje v dvoje.											
Marjana											
Naslov pošiljalca Marjana Koren, Zaloška 3, 2000 Maribor											

Obr. Tg-1

- 7.
- Mateja Kovačič.
 - NE.
 - *Na primer:* Pošlješ lahko pismo, ki ga izročijo naslovníku osebno, pismo s povratnico ali prednostno pismo.
 - Nobene.
 - Spodnji del obrazca/Vpiše sprejemno številko, maso, poštnino, 20-odstotni DDV in se podpiše.
 - *Po smislu, na primer:* Ker je želel imeti potrdilo, da je pismo res oddal.

8. Po smislu, na primer:

Naslovník		Storitve	
Nedelo		Osebna vročitev	☒ Povratnica
Dunajska cesta 5		Prednostno	
1000 (poštna št.)	Ljubljana (naziv pošte)	Odkupnina	SIT
		Vrednost	2.000,00 SIT
		Sprejemna št.	
		Masa	g
		Poštnina	SIT
		DDV 20%	SIT
Poslujemo v skladu s splošnimi pogoji.		(podpis poštnega delavca)	

Obr. P-2 Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor, identifikacijska številka: SI25028022

9. a) Matic Pokljukar.
Gregor Žajbelj.

b) En del ostane na pošti, enega dobi pošiljatelj.
Da, levo spodaj.

10. Po smislu, na primer:

SPOROČILO O VPLAČILU POŠTNE NAKAZNICE	POTRDILO O VPLAČILU POŠTNE NAKAZNICE
Pri izpolnitvi močnejše pritisnite!	☐ Nujno ☐ S povratnico
POŠILJATELJ: Mojca Teran Kopitarjeva 25 4000 Kranj	POŠILJATELJ: Mojca Teran Kopitarjeva 25 4000 Kranj
številka in ime pošte	številka in ime pošte
SIT 3.000,00	SIT 3.000,00
NASLOVNIK: Grega Teran Cvetna pot 14 8270 Krško	NASLOVNIK: Grega Teran Cvetna pot 14 8270 Krško
številka in ime pošte	številka in ime pošte
SPOROČILO POŠILJATELJA: Le kaj bi ti brez sestre, ki misli namesto tebe?/Upam, da boš še lahko zapravil denar, ki ti ga pošiljam.	
Mojca	poštnina
zap. št. dnevnika	podpis poštnega delavca
SERVISKA ŠTEVILKA ☒ VREDA ☒ POKL ☒ SERVA ☒ POŠLA	SERVISKA ŠTEVILKA ☒ VREDA ☒ POKL ☒ SERVA ☒ POŠLA
00000836643631 001 101	00000836643631 001 101
Obr. NP-1 CETIS 006194-02/02093-MS-04	Prosimo, ne pihite in ne žigajete v tem prostoru

11. Z nakaznico.

- a)
 - Naslov sporočevalca/nalogodajalca, namen nakazila, datum nakazila, vsota, prejemnikov naslov, številka prejemnikovega računa, referenca/sklic.
 - Ne, včasih ga moramo izpolniti sami.
 - *Na primer:* plačilo knjig, elektrike, vožnje, članarino klubu ...
- b) Tone Kušar, Osnovno šolo A; plačal stroške za kulturni dan, računa in referenčno

12. Po smislu, na primer:

Plaćilni nalog		Plaćilo	Dvig gotovine	Polog gotovine	Nujno
NALOGODAJALEC	Naziv	Slaščol Bolhiind	Številka računa	Datum plačila 15092004	
	Ulica	Poštna ulica 6	Referenca		
	Kraj	6330 Pirraln	Valuta	SIT	468000
	Namen plačila	Polletna inračunna revija Gea	Vrsta posta		
PREJEMNIK	Naziv	Zabžba Mladinska knjiga	Številka računa	02784-61109256051	
	Ulica	Silovlejska celsla29	Referenca	00 3395611046	
	Kraj	1000 Ljubljana			
	Datum predložitve: _____ Podpis nalogodajalca: _____				

13. Po smislu, na primer:

- Rad bi se ...* navadno pismo/pismo s povratnico
- Prijatelju ...* pismo z osebno vročitvijo/povratnico
- Prijatelju iz drugega ...* poštno nakaznico
- Iz društva ...* plačilni nalog
- Klubu ...* plačilni nalog

Vsaka znamka ima svojo zgodbo

1. je razglasil, je opozoril, se kaže, omogočijo/omogočimo, zahtevajo, pomaga
2. Moški, krajše hlače, Suknje, glavo, klobuk, ženske, obleke s predpasniki, rokavice, glavo, ruto
3. *Po smislu, na primer:* Mama je odstranila madež z obleke. Teti je očistil stopnišče. Soščolcu sem pomagala pri učenju. Matjaž si je s prijateljem izmenjal znamke. Neprevidnemu vozniku so policisti vzeli vozniško dovoljenje.
4.

Kdo?	očistiti	Kaj?	
Kdo?	pomagati	Komu?	
Kdo?	izmenjati	S kom?	Kaj?
Kdo?	vzeti	Komu?	Kaj?
5. a) V vrvežu vsakdanjega življenja nam včasih zastane korak. Takrat nas preplavijo spomini. Spomnimo se lepih trenutkov in z njimi povezanih ljudi. Mogoče vzgojiteljice iz vrtca, prijatelja s počitnic, svoje prve ljubezni. Namesto da se koga le spomnimo ali ga pokličemo po danes tako priljubljenem prenosnem telefonu ali mu pošljemo brezosebno elektronsko pismo, ga razveselimo drugače. S »staromodnim« pismom. Taka pisma naj na vsebino opozorijo že z videzom. Pri tem vam bo gotovo pomagala tudi nova znamka.

b)

Glagol v nedoločniku	Vprašanja, na katera mora poved odgovoriti.
<i>zastati</i>	<i>Kdo ali kaj?, Komu ali čemu?</i>
preplaviti	Kdo ali kaj?, Koga ali kaj?
spomniti se	Kdo ali kaj?, Na koga ali kaj? Koga ali česa?
spomniti se	Kdo ali kaj?, Na koga ali kaj? Koga ali česa?
poklicati	Kdo ali kaj?, Koga ali kaj?
poslati	Kdo ali kaj?, Komu ali čemu? Koga ali kaj?
razveseliti	Kdo ali kaj?, Koga ali kaj?
Opozoriti	Kdo ali kaj?, Koga ali kaj?, Na koga ali kaj?
Pomagati	Kdo ali kaj? Komu ali čemu?

6. Po smislu.

6

LEGENDA O ...

Boj maorske deklice, da bi spremenila svet

1. 2, 5, 1, 3, 6, 4
2. NE, DA, DA, NE, NE, DA
3. a) Legenda o jezdecu kitov – mladinska drama
legenda o Paikeju – legenda
b) *Po smislu, na primer:* Z veliko začetnico je beseda *legenda* napisana, kadar je uporabljena kot prva beseda v naslovu mladinske drame/ker je *Legenda o jezdecu kitov* stvarno lastno ime, z malo začetnico pa je zapisana, kadar gre za poimenovanje vrste zgodbe/občno ime.
4. *Po smislu.*
5. a) *Po smislu, na primer:* Pokazalo se je, da je Pai bojevnškega duha./Pai je začela ravnati kot bojevnik.
b) slogovno zaznamovana
c) neumetnostno, *saj* govori o resničnem dogodku/saj si je Maja v resnici ogledala film in zapisala svoje razmišljanje o njem.
subjektivno, *saj* Maja predstavi svoj odnos do filma/svoje vtise/izrazi tudi svoje občutke in sodbo.
6. maorske, Maori, črnci, Velike Britanije, britanskimi, Maorov, Novozelandci
7. *Po smislu, na primer:*
 - *Kaj komentiram/razlagam?* Film *Legenda o jezdecu kitov*.
 - *Zakaj sem si film ogledal/-a?* Ker mi ga je priporočila prijateljica in zaradi privlačnega, skrivnostnega in nenavadnega naslova.
 - *Od kod je film dobil naslov?* Po maorski legendi o Paikeju.
 - *O čem pripoveduje zgodba?* O deklici Pai, ki želi postati poglavarka plemena, pa čeprav po maorskih pravilih deklica to ne more postati. S stričevo močjo se začne učiti starodavnih plemenskih veščin. S svojim bojevnškim duhom prepriča vse, da je lahko voditeljica plemena.
 - *V katero zvrst spada film?* Je mladinska drama – za angleško kritičarko bolj podoben pravljici.
 - *Zakaj naj si ga mladi ogledajo?* Zaradi sporočila filma, da ne smemo obupati tako hitro kot odrasli, če smo dovolj vztrajni, lahko dosežemo marsikaj.
8. *Po smislu.*
9. *Po smislu.*
10. /
11. *Po smislu.*
12. /

Potopljeni darovi Ekorne

1. *Po smislu.*
2. razlagala, zakaj so se ustvarjalci odločili, da bodo posneli film o Ljubljanici.
razlagala, kaj pomeni beseda Ekorna.
razmišljala o tem, kaj film sporoča gledalcem.
razmišljala o posledicah, ki jih bo morda imel ogled filma.

3. po ogledu filma; poslušalcem radia

4. *Po smislu, na primer:*

Boginja z rečnega dna

Govori o skrivnostih, ki jih skriva reka Ljubljanica, med njimi pa je tudi kipec boginje./Na dnu reke so našli kipec boginje, hkrati pa boginjo povezujemo z nečim nadnaravnim, skrivnostnim, zato menim, da bi tak naslov še bolj pritegnil gledalce.

5.

DOKAZ
Oddajo je zelo težko pričakovala.
Na njej so prva podvodna raziskovanja opravili že leta 1884.
V Ljubljani so našli nekaj njej posvečenih oltarjev.
Vanjo vsak dan mečemo odpadke in vanjo so speljane odplake.
Pripovedujejo o življenju naših prednikov.
Dragocene predmete mirne vesti prodajajo v tujino.

6. saj, ker; ker, saj; ker, saj; ker, saj; ker, saj; ker, saj

7. Veznik *ker* izraža vzrok.

Veznik *saj* izraža pojasnilo.

8. a) *Po smislu, na primer:* Zaradi izrednega poguma Benke Pulko in zanimivega potopisa.

b) Pisec pojasnjuje trditev, da je knjiga izjemno oblikovana.
trditev, da Benka piše zabavno ironično.
Pisec ocenjuje oblikovanje knjige.
Benkin način pisanja.

c) saj, saj, saj, saj, saj

č) zato, zato, zato, zato, zato

9. *Po smislu, na primer:*

Alenka je zaljubljena, saj ničesar ne sliši.

Matej in Janez sta prijatelja, saj tičita venomer skupaj.

Gotovo ne maraš špinače, saj je drugače ne bi pustil.

Špinače se nisi niti dotaknil, torej je ne maraš.

Tomaž je pri geografiji dobro znal, torej bo mogoče študiral geografijo.

Učenci so bili nasmejani, torej pisni preizkus ni bil zahteven.

10. a) oče in mama/brat in sestra

b) saj, torej, torej, saj, torej, saj, torej, saj

c) /

č) Mojce že ves dan ni iz sobe, torej je gotovo kaj narobe.

Včeraj me je spraševala o Aleksandru Makedonskem, torej se je učila zgodovino.

Za nastop še ni prinesla vabila, torej bo najbrž šele čez kakih deset dni.

Ti govoriš same neumnosti, torej ne veš veliko o dekletih.

d) Nekaj se je moralo zgoditi v glasbeni šoli, saj je prišla domov slabe volje.

Nekaj se je moralo zgoditi v šoli in pri Andreji, saj je bila tudi tam.

To ne more biti razlog, saj pišejo šele naslednji teden.

Pri Andreji se gotovo ni zgodilo nič, saj sta vendar najboljši prijateljici.

11. a) /

b) *Po smislu, na primer:* Zato ker je laže, če najprej izvemo, kaj se je zgodilo ali kaj sporočevalec o nečem meni, nato pa nam navede dokaze/pojasnila, na podlagi katerih je sklepal/ki utemeljujejo njegovo trditev/sodbo.

c) *Na primer:*

Z Aljažem sva šla včeraj ob 16. uri na dveurno predavanje o potovanju po Grčiji. Prireditev se je nekoliko zavlekla, končala se je namreč šele ob 19.30. Predavatelj se je zelo dobro pripravil, saj je govoril zbrano in

povezano. Pritegnil je vse poslušalce, torej mu na koncu ni zmanjkalo njihovih vprašanj. Na koncu je bil popotnik zadovoljen, kajti ploskali smo mu kar pol ure. Tudi naju je predavanje navdušilo, saj sva se vso pot domov pogovarjala o njem.

12. Pri zgodovinskem krožku smo se pogovarjali o dobrih in slabih lastnostih velikih vladarjev. Tema nas je očitno zanimala, saj smo živahno razpravljali. Nikomur ni bilo dolgčas, saj nihče ni niti pomislil na uro. Pogovor je začel zamirati šele okoli 19. ure, torej smo se zadržali celi dve uri dlje kot po navadi. Domov sem prišla v temi, torej je moralo biti res že pozno. Mama je bila zaskrbljena, saj me je močno oštela. Očitala mi je, ker ji nisem sporočila, da bom pozna. Prenosni telefon sem imela ves čas pri sebi, torej je imela prav.

Pravljica o varnih cestah

1. *Po smislu, na primer:* ceste niso varne./tisti, ki govori o varnih cestah, pripoveduje pravljice/ne govori resnice.
2. **a)** *Po smislu, na primer:* Ker bi se morala naftna družba še posebej dobro zavedati, kako pomembna je varna vožnja/da morajo biti vozniki med vožnjo pozorni na dogajanje na cesti, ne pa na glasbo/ker pravi, da brez glasne glasbe niso IN.
b) *Po smislu, na primer:* Če hočeš, da te bodo drugi upoštevali/da boš v njihovih očeh veliko veljal/da boš za prijatelje »frajer«, moraš med vožnjo poslušati glasbo./Da v vožnji najbolj uživaš/da je vožnja najboljša, če na ves glas poslušáš glasbo.
c) NE. *Po smislu, na primer:* Z oglasom se ne strinjajo, ker glasna glasba v avtomobilu ne prispeva k varnejši vožnji./saj zaradi glasne glasbe voznik ne more biti dovolj pozoren na dogajanje na cesti.
č) *Po smislu, na primer:* Nesreče, še bolj nepredvidni vozniki.
d) *Po smislu.*
3. **a)** (vozimo) brez glave
vrgli puško v koruzo
zbodel v oči
mečejo pesek v oči
b) Člani krožka so se spraševali, zakaj Slovenci še vedno vozimo tako nepremišljeno/ zaletavo/nespametno. V iskanju odgovora so že skoraj obupali. Oglas naftne družbe jih je neprijetno presenetil. Ko naftne družbe pravijo, da spodbujajo k varni vožnji, nam zakrivajo/prikrivajo resnico/nas zavajajo.
4. *Po smislu.*
5. 5, 9, 8, 3, 7, 10, 6, 2, 1, 4
a) DA.
6. volk, cerkvena miš, slamo, jajcu; materinega, trebuhom, rasti, jezik, rokave, pepelom, polena
7. biti mož beseda; enajsta šola; biti malo čez les; leskova mast; govoriti, kot bi rožice sadil; zidati gradove v oblakih; neslana šala; živeti na veliki nogi.
8. **a)** Novinarji.; Pisatelji.
b) V pripovedi o doživetju v naravi.; V pripovedi o življenju znane osebe.; V neuradnem pismu.
9. **a)** Noji so znani po tem, da tiščijo glavo v pesek, kadar se jim bliža nevarnost. Raje reši težave, kot da tiščiš glavo v pesek.
b) Moj pes je stisnil rep med noge, ko je srečal bernardinca. Namesto da bi se pogovoril, je stisnil rep med noge.
c) Igralec je po predstavi snel masko z obraza. Vedno prijazni sosed je v nevarnosti snel masko z obraza.
č) S palico je drezal v sršenje gnezdo in sršeni so ga opikali. Mama mu je svetovala, naj ne dreza v sršenje gnezdo in naj pusti očeta na miru.
d) Indijanci so ob sklenitvi miru zakopali bojno sekuro. S prijateljem sva po dveh tednih spora končno zakopala bojno sekuro.
10. *Po smislu.*
11. /

7

KAKO SE ŽE REČE?

Ful, špon, super, mega

1. a) *Po smislu.*
b) *Po smislu, na primer:*

1. pogovor	2. pogovor
Dober dan./Dobro jutro.	Živijo!
V ordinaciji/zdravstvenem domu/ambulanti.	Na dvorišču/v šoli med odmorom/na ulici.
Knjižno.	Neknjižno.
Se vikata.	Se tikata.
Na svidenje.	Adijo.

- c) *Po smislu.*

2. *Po smislu, na primer:*
- O kostumih, ki jih bosta oblekli.
 - O kraju pustovanja.
 - O družbi, s katero bosta pustovali.
 - O pustnih prireditvah.
 - O nagradah za pustne kostume.
3. • *Po smislu.*
• *Po smislu, na primer:* O lanskoletnem pustovanju, glasbi, didžeju ...
4. DA, DA, NE, DA, NE
5. *Po smislu, na primer:* Ker ji je bil didžej všeč in je vrtel dobro glasbo.
6. A, C, E
7. a) *B/Patricija je ugotovila, da bi se Ajda z veseljem pridružila njej in prijateljicam, ker je hvalila njihove kostume – zato jo je Patricija povabila, naj se jim pridruži in se dogovorila za srečanje naslednjega dne./*
b) *Po smislu.*
8. *Po smislu, na primer:*
- Da bi ga prosila, naj pokliče v KUD, saj je njemu kot fantu lažje vprašati, ali bo letos isti didžej.
 - Ker bi kdo takoj pomislil, da kliče zato, ker ji je didžej všeč./Ker bi kdo pomislil, da dekle kliče zaradi didžeja in ne zaradi glasbe./Ker ji je bilo nerodno.
 - Kako se knjižno reče muzka, rolanje, komadi ...
 - Ker bo moral v pogovoru uporabiti knjižne besede./Ker v uradnem pogovoru ne more/ni ustrezno govoriti neknjižno/pogovorno./Ker ni želel, da bi kdo mislil, da ne zna ustrezno govoriti./Ker ni želel »izpasti neumen«.
9. *Po smislu, na primer:*
- Ali tudi letos pripravljate pustovanje?
 - Kdo vse vrti pri vas glasbo?
 - Ali imate vsako leto iste didžeje?
 - Ali že veste, kdo bo letos skrbel za glasbo?
 - Bo letos glasbo izbral isti didžej kot lani?
10. *Po smislu.*
11. A

12. Uslužbenec je Filipu povedal, da bo tudi letos glasbo izbiral Rok.
V KUD-u priprav na pustovanje še niso čisto končali.
13. Pogovor med Ajdo in Patricijo je neuraden.
Pogovor med Filipom in uslužbencem je uraden.
Po smislu, na primer:
Pogovor med Patricijo in Ajdo je neuraden, saj se po telefonu pogovarjata dva enakovredna sogovorca/prijateljici/saj prijateljici druga drugo kličeta od doma in se pogovarjata o vsakdanjih/neuradnih stvareh/se tikata in uporabljata neknižni jezik; drugi pogovor je uraden, ker se pogovarjata družbeno neenakovredna sogovorca – pogovarjata se Filip in uslužbenec KUD-a/predstavniki društva oz. ustanove/se vikata in uporabljata knjižni jezik.
14. *Po smislu, na primer:*
s starši: mat, fotr, ta stara, stari, mtka
s prijatelji: frend, frendica, stari, stara
s fanti/dekleti: bejba, žoka, tip, model
z neprijetnimi dogodki: šit, kriza, brezveze, podn
15. a) Anže.
Anže (s prijatelji).
Da je film sinhroniziran in Jure govori Garfildovo vlogo.
b) mega, rola, špon, super, model, frendi, štikle, rolajo, čao, živ.
16. A, C
17. denar dobro/odlično
dekle pijača
prijatelj zoprnež/neprijetnež
meša se mu vrti/predvaja (nekaj)
18. *Po smislu.*

Težave s tujimi jeziki

1. tri četrtine, 50 odstotkov, 20 odstotkov, 12 odstotkov
2. a) prvi stolpec – Danska, drugi stolpec – Italija, tretji stolpec – Nizozemska, četrti stolpec – Finska, peti stolpec – Švedska /Danska, Nizozemska in Švedska so lahko zapisane pod katerim koli stolpcem, ki prikazuje 60 %, tj. pod prvim, tretjim ali petim./
b) prvi kolač – francoski; drugi kolač – španski, tretji kolač – angleški jezik
3. neustrezna
Po smislu, na primer: Na slovenski televiziji morajo upoštevati slovensko abecedo, ta pa pozna tudi šumevce. /V Sloveniji je uradni jezik slovenščina, zato mora televizija upoštevati pravila slovenskega jezika./Zapisana besedila, v katerih uporabljamo enake črke za šumevce in sičnike so slabše razumljiva in navajajo bralce na površnost.

4.

Germanski jeziki	Romanski jeziki	Slovanski jeziki
švedski	furlanski	poljski
danski	portugalski	hrvaški
angleški	romunski	makedonski
nemški	španski	bolgarski
	italijanski	slovenski

5. *Na primer:*
- španščina, portugalščina
 - norveščina, islandščina
 - srbščina, hrvaščina

6. Švedska, Danska, Finska, Norveška, Danci, Švedi, Norvežani, Finci, Danski, Finski, Skandinavije, Laponska, Laponci

7. Romunija:	romunščina,	Grčija:	grščina,
Latvija:	latvijščina,	Avstralija:	angleščina,
Francija:	francoščina,	Ukrajina:	ukrajinsščina,
Švica:	francoščina,	Velika Britanija:	angleščina,
	nemščina,		škotščina,
	italijanščina,		irščina,
	retoromanščina.		valižanščina.

8.

Država, pokrajina	Prebivalec	Prebivalka
Makedonija	Makedonec	Makedonka
Luksemburg	Luksemburžan	Luksemburžanka
Estonija	Estonec	Estonka
Latvija	Latvijec	Latvijka
Slovaška	Slovak	Slovakinja
Furlanija	Furlan	Furlanka
Bavarska	Bavarec	Bavarka

9. Na primer:

- ruskima, saj spadata oba jezika med slovanske jezike/v isto jezikovno družino/saj sta oba slovanska jezika.
- angleškima, saj spadata oba jezika med germanske jezike/v isto jezikovno družino/saj sta angleščina in nemščina germanska jezika.
- francoskima, saj spadata oba jezika med romanske jezike/v isto jezikovno družino/saj sta francoščina in italijanščina romanska jezika.

10. Po smislu.

Pustni karnevali

1. a)

	Terme Slovenija	Toplice Kozjak
Osnovna ponudba		5- ali 7-krat polpenzion
Posebne cenovne ugodnosti	ugodna cena za vikend/konec tedna od 32.400,00 SIT naprej	
Skupine gostov, za katere so pripravili poseben program		starejši, športniki

b) aktualen, vikend, polpenzion, gratis, penzionist, kreativen, talent, šov

c) 3, 5, 4, 1, 2

č) toplice

d) aktualno – zanimivo/sodobno/pomembno (v tem trenutku)

gratis – brezplačno

penzionist – upokojenec

vikend – konec tedna

procent – odstotek

kreativen – ustvarjalen/dejaven

e) Na primer: DA

Po smislu, na primer: Ne zdi se mi ustrezno, ker imamo slovenske izraze, ki jih večina bralcev bolje razume/ki povedo enako ali so celo natančnejši/ki so za marsikoga bolj privlačni in lepši/ker je oglas namenjen različnim skupinam ljudi in ni nujno, da vsi razumejo tujke/ker sta jih uporabila samo zato, da bi bila bolj privlačna/ker je prav, da Slovenci uporabljamo slovenske besede in cenimo svoj jezik.

f) polpenzion – pomeni gostinsko storitev, ki obsega prenočitev ter zajtrk in kosilo ali zajtrk in večerjo/pomeni, da si gost izbere zajtrk in kosilo ali zajtrk in večerjo, ne pa vseh treh obrokov.

NE

3. C, A, Č, B
 a) Prevzete.
 b) bonton, poligon (teren)/olika, vadbišče (v mesto)
 c) *Po smislu, na primer:* Ker pes ni oseba, ampak je žival./Ker izpite po navadi opravljajo ljudje./Ker besedo kandidat povezujemo s človekom.
 č) Š, N, A, V, C, E, R
 d) *Po smislu, na primer:*
 Kdor se ukvarja s psi, mora dobro poznati kinologijo.
 Filmski ustvarjalci so seznanjeni z novostmi kinematografije.
 e) kinolog, kinologija, kinološki kinematograf, kinematografija (*cinéast*)
4. a) ga, štirinožec, pes, ta
 b) *Ponovljena beseda:* pes; *Osebni zaimek:* ga; *Sopomenka:* štirinožec; *Kazalni zaimek:* ta.
5. a)

	1. vaja	2. vaja	3. vaja	4. vaja	5. vaja	6. vaja
pes »kandidat«	✓	✓	✓	✓	✓	✓
voznik avtomobila			✓	✓		
pes, ki ne opravlja izpita				✓		
kolesarji, rolarji, tekači		✓				
vodnik	✓	✓	✓	✓	✓	
sodniki <i>Sodniki pri vajah ne sodelujejo, ampak psa opazujejo.</i>						
vodnikov znanec	✓					

- b) *Po smislu.*
 c) *Na primer:*
 Pri rokovanju z znancem pes mirno sedi ali leži.
 Srečanje s kolesarji, rolarji in tekači.
 Mimo lastnika in psa zapelje avto, ki povzroča hrup.
 Pes se ne sme vznemiriti, ko voznik avtomobila vodnika vpraša za pot.
 Srečanje z drugim psom mora potekati brez vznemirjenja.
 Mirno čakanje lastnika pred trgovino.
 č) /
6. *Po smislu.*
7. 2, 5, 8, 1, 3, 6, 4, 7
8. *Na primer:*
 česanje, kopanje, cepljenje, striženje, reden pregled zob, redno pregledovanje ušes, ščetkanje ...
9. a) striženje psa; pasji frizer, Nega psov; televizijskim gledalcem/ljubiteljem psov
 b) Č
 c) 2, 5, 6, 1, 7, 4/3, ?
 č) *Po smislu, na primer:* pasjem frizerju: ne sme se bati psov; mora znati ravnati s psi; dober frizer enako striže psa, ki bo šel na morje, in psa, ki se pripravlja na razstavo; marsikateri frizer v striženju psov vidi le obrt – možnost za zaslužek;
 psih: od pasme je odvisno, kako bo pes postrizen; mladi psi so bolj nemirni; starejši psi se na striženje navadijo; noben pes v striženju ne uživa; večinoma so psi med striženjem pridni; nekateri psi se med striženjem nenehno prestopajo ali celo cvilijo; po striženju so psi flvažni«;
 lastnikih psov: če so prisotni pri striženju, psom dajejo potuho; so različni – nekateri imajo posebne/pretrane zahteve, saj se bojijo za psa;
 d) Opis delovnega postopka.
Po smislu, na primer: Frizer ne pripoveduje o tem, kako je postrigel točno določenega psa, ampak nam pove, kako vedno poteka striženje psov.
10. B
Po smislu, na primer: To se mi zdi/mi ne zdi ustrezno, saj je dobro, da nas pri opisu postopka opozori tudi na nevarnosti, da bi se jim znali izogniti oziroma se primerno zavarovati.
11. a) polglasnik, široki e, ozki e, ozki e, široki e
 b) /

12. a) • štiri
• pet
- b) *Kako ravnamo, če odkrijemo zapuščenega psa.* – dvostavčna poved
Prepričamo se, da je pes zapuščen. – dvostavčna
Pripravimo povodec in vodo za zapuščenca. – enostavčna
Poskusimo se mu približati. – enostavčna
Pri tem moramo paziti, da ne ogrožamo svoje varnosti. – dvostavčna
Če nam žival ne pusti blizu, pokličemo higiensko službo pri Veterinarskem inštitutu. – dvostavčna
Ta bo psa prepeljal v zavetišče. – enostavčna
Psa pripnemo na povodec in mu ponudimo vodo – dvostavčna
Odvedemo ga v zavetišče. – enostavčna
13. a) temnorjav, svetlosiv, temno siv;
čokoladno rjav, srebrno siv, svinčeno siv, vranje črn, snežno bel
- b) 3, 1, 4, 2
- c) črnorjav, rdečerjav
14. /

Kadar me ni doma, psička najraje počiva na postelji

1. popršila rob postelje z razpršilom.
z baloni prekrila celotno posteljo, jih med seboj povezala in pritrdila na posteljo.
preštela preostale balone.
2. 2. Na posteljo nastavi nekaj napihnenih balonov.
3. Balone poveži med seboj
in jih pritrdi na posteljo.
4. Ob prihodu domov preštej balone.
3. a) *Po smislu, na primer:* Ker se je ta še pred prihodom psa pozanimal, kaj vse mora pripraviti./Ker to pomeni, da bo Žan za psa dobro srkbel/da se je na novega ljubljénčka dobro pripravil/da je premislil, preden se je odločil za psa.
Pridobiti mora izvozni rodovnik in oceno slovenskega sodnika, ki ju bo prinesel na Kinološko zvezo Slovenije za vpis v slovensko rodovno knjigo./Pridobiti mora izvozni rodovnik in pasji potni list; na razstavi ali posebnem ocenjevanju mora pridobiti oceno slovenskega sodnika; rodovnik in oceno mora prinesiti na Kinološko zvezo Slovenije; zaprositi mora za vpis.
- b) A
- c) Za mladiča zahtevajte izvozni rodovnik.
- č) *Na primer:*
Prosim, da mi odgovorite./Prosim, odgovorite mi./Mi lahko, prosim, odgovorite?/ Bi mi odgovorili, prosim?
Prosim, da mi to poveste./Prosim, povejte mi./Mi lahko, prosim, poveste?/ Bi mi povedali, prosim?
Prosim, da mi odgovorite./Prosim, odgovorite mi./Mi lahko, prosim, odgovorite?/Bi mi odgovorili, prosim?
- d) Veseli me, že pred prihodom psa mislite na vse potrebno. Za mladiča morate zahtevati izvozni rodovnik in pasji potni list. Ta zdaj že velja v celotni Evropski uniji. psa pripeljete, ga morajo na razstavi posebnem ocenjevanju oceniti slovenski sodniki. Ocenjevanje opravite na razstavi že z mladičem. Izvozni rodovnik z oceno prinesete na Kinološko zvezo Slovenije zaprosite za vpis v slovensko rodovno knjigo.
4. a) S seboj mora vzeti ležišče (in svežo vodo).
b) zložena, zložena, enostavčna, enostavčna, zložena, enostavčna
c) *Po smislu, na primer:*
1. Ob odhodu od doma s seboj vzemite ležišče.
2. Ležišče nekaj časa pustite v prostoru, kjer spiyo mladiči (da se navzame vonja matere in drugih mladičev).
3. Ležišče namestite v avto in nanj položite mladiča.
4. Med vožnjo se večkrat ustavite in počakajte, da pes opravi potrebo. Ponudite mu tudi svežo vodo.
5. /

1. 7, 4, 5, 6, 1

Po smislu.

2. a) • dekletom

- svetlolaskam in temnolaskam

b) podredno, podredno, podredno, priredno

3. Kadar o nakupu ne premislimo dobro, nam je pozneje lahko žal.

Pogosto se nam zdi, da neko oblačilo preprosto moramo imeti.

Čprav se nam zdi oblačilo kot nalašč za nas, nam morda ne bo pristajalo.

Najbolje je, da nakup preložimo na naslednji dan.

Če nam je oblačilo še vedno zelo všeč, ga bomo kupili.

4. a) *Po smislu, na primer:* Prišlo je do nesoglasij med dekleti.

b) ki so jo poimenovala »zoprne sošolke«.

da bi se morali vsi z vsemi razumeti.

da bi si morala vsa dekleta od sreče vsako jutro pasti v objem.

če najdejo dovolj stičnih točk.

zakaj se prijateljice tako trudijo pri teh sošolkah.

Kdor je ljubosumen na prijateljico

kdo je kriv za spor.

da vsa sprta dekleta uporabljajo preveč besed in energije.

5. *Po smislu, na primer:*

... kadar/ko je zunaj slabo vreme/kadar/ko imajo denar

... kaj se splača kupiti/kaj jim pristoji

... ker je to modna muha

... da bi našli knjigo/da bi poiskali star svečnik

... ki so trpežna in kvalitetna/ki mi ugajajo

Kakršen pes, takšen gospodar

1. *Po smislu, na primer:*

- Rex – možat, odločen, učinkovit

lastnik – pogosto vodi psa na razstavo, nima ljubkovalnega odnosa

- Pluton – zabaven, dobrodušen

lastnik – nikoli ne pelje psa na razstavo, ga občuduje kot nekaj posebnega

- Žverca – sprehajalni okras in ljubljencek

lastnik – psa skrbno neguje

- Beli ocnjak – varuje dom, gospodarja spremlja na lov, spi v uti na dvorišču

lastnik – nima ljubkovalnega odnosa, pes mora služiti gospodarju, prepoveduje mu vstop v spalnico

2. a) *Po smislu, na primer:* Petrin oče spada med lastnike Belega ocnjaka, Petra pa med lastnike Plutona.

b) Za haskija velja, da je zelo inteligenten pes. Kdor ima haskija, mora zato imeti po mnenju mojega očija zelo stroga pravila. Za te pse je značilno tudi, da potrebujejo čim več gibanja na svežem zraku. Zato bi bilo po njegovem najbolj prav, da bi pes že kot mladiček spal na vrtu. Da si pri vzgoji dosleden, je seveda pomembno. A zanima me, ali s trdo vzgojo res dosežeš lepše vedenje. Zanimivo je, da ima vsako oko druge barve. Kdor ga vidi, se kar zaljubi vanj.

3. Kdor dela, se tudi moti.

Kar je novo, nas lahko prijetno preseneti.

Kdor je pameten, včasih raje molči.

Kar je dobro, delimo z drugimi.

Kdor hoče, tudi zmore.

4. Kdor, da, Kdor, da, da, da
a) *Po smislu.*
5. *Po smislu, na primer:*
..., kdor ima denar.
Kdor se hoče ukvarjati s sokolarstvom, ...
..., da to ni šport.
6. Kdor se udeleži lova v Angliji, nikdar ne lovi v gozdovih blizu mest.
Mnoge meščane veseli, da se vozijo z odprto kočijo po okolici mesta.
7. a) *Po smislu, na primer:* Na vedenje staršev opozarja, ker je verjetno, da bo mladič napadalnih staršev prav tako napadalen. Na hojo opozarja, ker imajo psi te pasme pogosto težave z nogami, zato jih lahko ima tudi mladiček.
b) Ob prevzemu mladiča morate dobiti »zdravstveno knjižico« za psa z vpisanim prvim cepljenjem.
Ti ne smejo biti pretirano agresivni ali plašni.
c) • da mladiča ne boste kupili od preprodajalca. Kaj/Koga ali kaj upam?
• da se o nakupu dogovorite z vzrediteljem. Kaj/Koga ali kaj predlagam?
• da greste mladiča pred nakupom pogledat. Kaj/Koga ali kaj svetujem?
• v kakšnih razmerah se je skotil. O čem/O kom ali čem se boste prepričali?
• da boste dobili zdravega mladiča. Kaj/Koga ali kaj upam?
• da bi v vaš dom prinesel veliko veselja. Kaj/Koga ali kaj želim?
- č) Po predmetnih.
8. *Po smislu, na primer:*
Vem, da znam.
Prepričan/-a sem, da sem ti novico povedala.
Mislim, da sem ugasnila luč.
Sprašujem se, kaj naj ti še povem.
Ali si že slišal/-a, da sem dobila nagrado.
Želim si, da odrasteš.
Obljubil si mi, da boš peljal psa na sprehod.
Veselim se, da gremo jutri na zabavo.
- a) Predmetne.
9. *Po smislu, na primer:*
Ugotovili so, ...
Si prebral/-a, ...
Ste spoznali, ...
Ali si prebral, ...
Slišala sem, ...
Ali verjameš, ...
Preštela sem, ...
10. a) Šalo. *Po smislu.*
b) *Na primer:* Ivo se je hvalil prijatelju, da ima res čudovitega psa. Pojasnil mu je, da mu vsak dan prinese v posteljo časopis. Prijatelj mu je odvrnil, da to res ni nič takega. Ivan se začudi prijateljevemu mnenju in doda, da on sploh ni naročen na časopis./Ivan se začudi, da prijatelj meni drugače, in doda, da on sploh ni naročen na časopis./ Ivan se začudi temu, da ni, in doda, da on sploh ni naročen na časopis.
c) *Na primer:*
da ima res čudovitega psa
da mu vsak dan prinese v posteljo časopis
da to ni nič takega
(da prijatelj meni drugače/da ni)
da on sploh ni naročen na časopis
- č) Dobesedni navedek sem preoblikoval/-a v odvisni stavek.
Spremni stavek sem preoblikoval/-a v glavni stavek.

11. Mojca je opisovala, kako poteka šolanje za vodnika reševalnega psa. Mojca ga je seznanila, kje in kdaj bo potekal pouk.
12. • Stric je Sonji povedal, da je Bolivija ena izmed najrevnejših južnoameriških držav. (Kaj je povedal?)
 • Kdor živi v tej deželi, je pošten in ponosen človek. (Kdo je pošten in ponosen?)
 • V višinskih predelih skušajo samo pridelati vse, kar potrebujejo. (Kaj skušajo pridelati?)
 • Večina otrok v zakotnih vaseh se rada pohvali, da razume špansko. (S čim se pohvali?)
 • Kdor prebiva v vaseh, večinoma obiskuje le osnovno šolo. (Kdo obiskuje?)
 • Sonjo je zanimalo, ali so lame lepe živali. (Kaj je zanimalo?)
 • Strica je tudi vprašala, zakaj jih domačini uporabljajo kot tovarne živali. (Kaj je vprašala?)
 • Ve se, da se dekleta še vedno oblačijo v tradicionalno nošo. (Kaj/Za kaj se ve?)
 • Presenetilo jo je, kaj vse sodi k noši. (Kaj je presenetilo?)
 • Čisto mogoče je, da bo tudi Sonja nekoč obiskala to deželo. (Kaj je mogoče?)
13. Ni mi znano, kdo vse se ukvarja z živalmi.
 Kdor študira veterino, se uči zdraviti živali.
 Dreser divje ali domače živali uči, kako naj nastopajo.
 Vzreditelj živali je tisti, ki ima doma pasja legla.
 Pogosto se sprašujem, kaj je pomembno pri ocenjevanju psov.
 Kar je značilno za pasmo, mora biti značilno tudi za razstavne pse.
 Ocenjevalci na razstavah hkrati presojujejo, ali se žival skladno gibata.
 Pomembno je tudi, kako se pes vede.

9

MED LOGARITMI IN TOPOVSKIMI KROGLAMI

Med logaritmi in topovskimi krogli

1. 3 5
 1 6
 4

2.

Letnica	Dogodek
I. 1754	<i>rojstvo</i>
I. 1781	imenovan za profesorja na arterijski šoli
I. 1793	povišan v majorja/izid prvega zvezka Vegovih logaritmov
I. 1800	<i>podelitev dednega baronskega naslova</i>
I. 1802	utopitev/smrt

3. • Da bi pokazal, da so njegovi logaritmi tako točni, da je v njih zelo malo napak./Da bi ljudem pokazal, kako zelo je prepričan o točnosti svojih izračunov/podatkov.
 • NE. V svojih izračunih je bil zelo natančen.
4. 1. *fotografija*: podelitev naslova viteškega reda Juriju Vegi/cesar je Vegi podelil priznanje
 2. *fotografija*: Vega je v bojih pokazal izreden smisel za praktično uporabo teoretičnega znanja/prvi baloni, uporabljeni v izvidniške namene/ob izbruhu vojne se je Vega podal na bojišče
 3. *fotografija*: Vega je v bojih pokazal izreden smisel za praktično uporabo teoretičnega znanja/ ob izbruhu vojne se je Vega podal na bojišče
5. (poznejšega) velikega (matematika), svetovno znan (matematik), nenavadno osebno hrabrost, že bolj drznost, izredno pomemben (dogodek)

6. *Po smislu, na primer: srednja šola za splošno izobrazbo.*
7. **b)** se je zgodil, se je odločil, bo sestavil, je izšel, sta sledila
c) pretekliku; *po smislu, na primer: pripoveduje o dogodkih iz življenja osebe, ki so se že zgodili.*
8. *Na primer:*
 so krstili za Jurija 24. marca 1754, rodil se v vasici Zagorica
 čas za učenje, v župnišču v Moravčah (je pridobil) osnovno zanje iz matematike, nemščine, latinščine
 v Ljubljani, srednjo šolo; z odličnim uspehom končal, študij na liceju
 (usposobil) za navtičnega inženirja
 26 let, vojaško službo
 Dunaj, Georg Vega, (postal) svetovno znan matematik
a) /
b) /
c) /
9. *Po smislu.*
10. *Po smislu, na primer: Ali je bil poročen?/Je imel kaj potomcev?/Koliko nagrad je izplačal za napake pri logaritmih?*
11. 2, 1, 2, 1
12. (Za) koga ali kaj se je odločil?/(Za) kaj se je odločil?
 Čemu/S katerim namenom je razpisal?
 odvisnih
13. otroci, materjo, mater, očeta, sinova, hčer, otrocih, sinova, hči, matere, hčerjo
 Vegovih otrok.
14. *Po smislu.*
15. /

Zgodilo se je, ko je živel Jurij Vega

1. Takrat ko, Potem ko, Preden, Potem ko
2. **a)** 4, 1, 6, 2, 3, 5
b) levem
 kdaj
 so
3. Ko se iz Bohinja odpravimo proti Triglavu; ko je že trda tema; Brž ko se prepustimo lepotam narave; dokler se ne spomnimo na naporen naslednji dan; še preden se dobro zdan; Odkar hodim v hribe; še preden nas preseneti kaka popoldanska nevihta.
4. Ko, Kadar, Kadar, kadar, Kadar, Ko
5. *Kadar* uporabimo, če govorimo o dejanju, ki se ponavlja.
Ko uporabimo, če govorimo o nečem, kar se zgodi samo enkrat.
6. *Na primer:*
 ..., kadar zmanjka elektrike.
 ..., odkar nas je zanje navdušila prijateljica./odkar smo se preselili v divjino.
 ..., dokler ne dobimo nazaj elektrike.
7. Marija Terezija je umrla pred začetkom Vegovega poučevanja/Vegovim poučevanjem na artilerijski šoli.
 Med Vegovim bivanjem na Dunaju so se na avstrijskem prestolu zvrstili štirje cesarji.
 V Vegovem 26. letu starosti/Pri Vegovih 26. letih je umrla Marija Terezija.

8. a) *Na primer:* Idrija, Mežica, Velenje, Zagorje, Hrastnik, Trbovlje ...
Hrastnik, Trbovlje, Velenje. Obisku turistov, so zaprti.
- b) *Po smislu, na primer:* V temnem/skrivnostnem/mežiškem podzemlju
- c) Ko smo obiskali Mežico, smo si ogledali rudnik svinca in cinka. Ko smo začeli ogled, nas je pozdravil vodnik. Preden smo se spustili v rudnik, smo si naredili čelade. Medtem ko/Ko smo se peljali z vlakom, je ropotalo in se treslo. Potem ko/Ko smo prišli v jamo, smo bili presenečeni nad čudovitim svetom mineralov. Potem ko/Ko smo pomalicali, smo si ogledali še film o rudniku. Ko smo se vrnili iz jame, smo se utrujeni napotili v avtobuse.
9. a) kulturna, kulturna, politična/vojaška zgodovina.
- b) Povod za začetek prve svetovne vojne je bil sarajevski atentat. Resnični razlog za začetek te vojne pa je bila želja posameznih držav, da bi pridobile nova ozemlja. Podobno je bil povod za drugo svetovno vojno napad na Poljsko, resnični razlog zanjo pa je bilo širjenje nacizma in fašizma.
- c) V antiki so Rimljani verovali v rimske bogove. Kristjani so morali takrat svoje obrede opravljati skrivaj, nato pa je krščanstvo postalo državna vera rimskega cesarstva. Pozneje se je krščanstvo večkrat razdelilo. Danes tako v Sloveniji živijo katoliki, evangeličani in pravoslavci.
Med širjenjem renesanse so se uveljavile angleška, francoska in italijanska književnost. To je bilo tudi obdobje humanizma, ki je v ospredje postavilo posameznika. Med največjimi humanisti je bil Erazem Rotterdamski. Kulturno življenje na Slovenskem je v tem obdobju zaznamoval protestantizem s Primožem Trubarjem in drugimi protestanti.
10. demokrat, socialist, jud (žid), musliman, romantik, razsvetljenec, križar, revolucionar, frančiškan, uršulinka
11. *Na primer:*
Kdor rešuje veselo šolo, /Kdor tekmuje v znanju Vesele šole, je veselošolec.
Kdor bere PIL, je pilovec.
Kdor posluša/izvaja/igra rok glasbo, je roker.
12. *Na primer:*
Veselošolec se je udeležil državnega prvenstva v Ljubljani.
V razredu so trije pilovci.
Moj oči je bil v mladosti roker.

Vegovi dnevi 2004

1.

Kaj se bo dogajalo?	Kje se bo dogajalo?	Kdaj se bo dogajalo?
	od Zagorice do Moravč	20. marca/20. marec
dvodnevno mednarodno srečanje	Ljubljana – Slovenska akademija znanosti in umetnosti	
odprtje multimedijske razstave		(v) petek/26. marec/26. marca

2. Jurija Vege, Vega, slavni matematik, Vega, Jurij Vega

a) Jurij Vega, Vega

b) *Na primer:*

Od 15. do 26. marca bodo v počastitev 250. obletnice rojstva Jurija Vege potekali letošnji Vegovi dnevi. Prireditve bodo potekale povsod, koder je Vega pustil sledi.

Tako se bodo udeleženci 20. marca zbrali tam, kjer se je slavni matematik rodil, – v Zagorici. Domačini so to soboto pripravili tudi pohod do Moravč, saj se je v tamkajšnjem župnišču njihov pomemben rojak/Vehovčev Jurček prvič srečal z računanjem. Udeleženci se bodo tako sprehajali, koder je veliki znanstvenik nekoč hodil vsak dan.

3. *Na primer:*

... si je zaželela.

... je bilo polje ...

... je toplo.

... smo poskušali sestri ...

... se zatečem ...

... je med ...

4. *Na primer:*
 Vrni/Daj nazaj/tja, ...
 ..., tretji dobiček ima.
 Odpravil se je na ekspedicijo po krajih,/Hodil je po brezpotjih, ...
 ..., povsod je sama ravnina.
 Pojdi tja, ...
5. *Na primer:*
 Kjer je igrišče za košarko,/Kjer igrajo košarko,/Kjer se igra košarka, se zbira veliko mladine.
 Kjer se cesta odcepi, zavij proti morju.
 Reševalci so pohiteli tja, kjer se zgodila nesreča.
6. *Vprašalnica:*
 Kje (leži)?
 Kje (se zbirajo)?
 Kam (leti)?
 Škofja Loka leži, kjer se zlivata Selščica in Poljanščica.
 Kjer je gozdna jasa, se rade zbirajo srne z mladiči.
 Vsaka ptica rada leti na kraj izvalitve.
- a) Škofja Loka leži ob sotočju Selščice in Poljanščice.
 Na gozdni jasi se rade zbirajo srne z mladiči.
 Vsaka ptica rada leti na kraj izvalitve/k svojemu gnezdu.
7. a) *Po smislu, na primer:* Slab/neroden.
 b) Kako je zaspal?
 Peter je na straži zaspal, kot da že nekaj dni ne bi počival.
 Kako ga je okregal?
 Vodja tabora ga je okregal, kot da je največji lenuh in zaspanec.
 Kako je postavljaj šotor?
 Štor je postavljaj, kakor da bi imel dve levi roki.
 Kako je pomagal?
 Prijatelj mu je pomagal, tako da je sam prijel del šotorskega krila.
 Kako je skočil?
 Peter je hitro skočil v šotor, ne da bi se mu zahvalil.
8. *Na primer:*
 ... je najpomembnejša oseba.
 ... ga nekaj preganja.
 ... je skladbo odigral spretno in natančno.
 ... bi koga vprašal za nasvet.
9. a) C
 b) A
10. a) DA
 b) enostavčna, dvostavčna
 c) B (*Vejica pred kot stoji, kadar stoji veznik kot na začetku stavka.*)
11. Izpit je opravila tako, kot so od nje vsi pričakovali.
 Igralci bodo na današnji tekmi igrali tako, kot so igrali na prejšnji.
 Moj sin je prav tako navihan, kot sem bil jaz v njegovih letih.
 Ne da bi rešila vse naloge, je odšla iz razreda.
12. *Po smislu.*

10

POZDRAV IZ PREKMURJA

Pripravljam se na pot

1.

	Zahvala Mojci	Zahvala društvu Popotnik
<i>Za kaj se je zahvalil?</i>	Za nasvete o Prekmurju.	Za hiter odgovor na prošnjo in gradivo o Goričkem.
<i>Kaj se bo zgodilo, ker sta odgovorila na njegovo prošnjo?</i>	Ogledal si bo brod in mlin na Muri.	Obiskal bo Goričko.

2. *Na primer:*

Mojca bo vesela, saj bo upošteval njen nasvet./saj je Marko njen prijatelj in mu je z veseljem svetovala./Mojca bo Marku še kdaj pripravljena svetovati, saj je njen nasvet z veseljem sprejel.

V društvu Popotnik bodo zadovoljni, da so mu lahko pomagali./V društvu popotnik bodo morda še bolj pripravljeni pomagati, saj se je Marko razveselil njihovega nasveta/saj se jim je Marko za nasvet vljudno zahvalil.

3. A, Č, E, F, H

4. • Agenciji Popotnik, ker so ti vrnil telefon, ki si ga pozabil/-a na avtobusu.
• Krajevni skupnosti, ker je tebi in sošolcem pomagala pri izvedbi prireditve.
• Ravnatelju gledališča, ker je članom dramskega krožka omogočil ogled predstave Županova Micka.
• Lastniku antikvariata, ker ti je pomagal poiskati staro knjigo.

5. Nagovori: U, N, U, U, N, U
Pozdravi: N, N, N, U, U, N

6. *Po smislu, na primer:*

NEURADNA:

Prazen oblaček: tikanje

Nagovori: Draga Minka; Ljuba Tina; Živijo, Tadej; Hojla Nace!

Pozdravi: Adijo; Čao, Se vidiva.

URADNA:

Pišemo jo: predstavnikom ustanov ali društev.

Oblika: (je) predpisana/točno določena.

Nagovori: Spoštovani gospod; Gospa Novak; Spoštovani!

Pozdravi: Lepo Vas pozdravljam; S spoštovanjem

7. Seveda, šla bom na izlet v Prekmurje.

Da, seznanjena sem s potjo po Prekmurju.

Ne, nismo se ustavili pri vseh mlinih na Muri.

Saj jo boš znala narisati, kajne?

Ne, ne bom.

Uh, kako umazana je bila tisti dan Mura.

Ali si si ogledala panonsko hišo, Mojca?

8. 2, 3, 7, 4, 6, 8, 5, 1

9. Na primer:

Boris Kolman
Grajska 12
4220 Škofja Loka

Škofja Loka, 15. 5. 2005

Avto-moto zveza Slovenije
Noršinska 2
9000 Murska Sobota

ZAHVALA

Spoštovani!

Na potovanju po Vaši prelepi pokrajini se mi je pokvaril avto. Bili ste tako prijazni, da ste mi ga odpeljali v Vašo delavnico in ga takoj popravili.

Zahvaljujem se Vam za vašo prijaznost in vas lepo pozdravljam.

Boris Kolman

10. Na primer:

- a) ... bi bila/-i neprijetno presenečena/-i/jezna/-i, saj nisva pričakovala/-i take zahvale.
... bi nama bilo neprijetno, saj naju je Ana okarala zaradi zamude./saj nama je Ana poslala zahvalo zato, da bi naju opozorila na napako.
- b) zahvaliti, imeti, razvijati

Začetek dejanja	Prepoved	Nujnost	Konec dejanja	Želja
začeli		moram		želim

c) Na primer:

Ana Gračanin
Šušarska ulica 2
5000 Kromberk

Kromberk, 10. 5. 2005

Andrej Novačan
Industrijska cesta
6000 Koper

ZAHVALA

Spoštovani gospod Novačan!

Zahvaljujem se Vam za fotografije. Čeprav ste mi jih poslali s tedensko zamudo, sem se jih zelo razveselila.

Lepo Vas pozdravljam.

Ana Gračanin

11. a) Na primer:

Dragi Boris!

Najprej naj se ti zahvaljujem, ker si mi posodil svoje kolo za športni dan. Zaradi tvoje dobrosrčnosti sem preživel zelo lep dan. Upam, da ti bom lahko uslugo kmalu povrnil.

Pokliči me kaj, upam pa, da se bova kmalu spet videla.

Čao.

Matjaž

b) Na primer:

Luka Bogataj
OŠ Pri potoku
3000 Celje

Celje, 21. 5. 2005

Pavle Horvat
Ravnatelj muzeja Lendavski grad
Kovačeva 28
9220 Lendava

ZAHVALA

Spoštovani gospod Horvat,

v imenu sošolcev in sošolk 8. a-razreda se Vam zahvaljujem za zanimivo in privlačno predstavitev muzejske zbirke. Ko smo se v šoli pogovarjali o obisku Lendavskega gradu, smo se vsi strinjali z ugotovitvijo, da smo o zbirki zvedeli veliko zanimivih in novih podatkov. Verjetno pa si vsega tega ne bi zapomnili, če ne bi prisluhnili Vaši predstavitvi.

Želimo si, da bi se še kdaj srečali.

Lepo Vas pozdravljam.

Luka Bogataj,
predsednik 8. a

12. /

13. A, C, B, B

S podatki o namenu (dejanja glavnega stavka).

14. Na primer:

Pripotoval sem v Beltince, da bi si ogledal baročni dvorec.

Slikarji so prišli v murskosoboško galerijo, da bi razstavili svoja likovna dela.

Stekli so v borov gozd, da bi nabrali nekaj užitnih gob.

Odpeljala sem se v Filovce, da bi kupila lončarske izdelke.

15. Po smislu, na primer:

... si ogledal igralnico/bi se kopal/bi se srečal s prijatelji.

... si ogledal muzej/videl Krn/obiskal kostnico.

... obiskal Montmartre/videl Eifflov stolp/opazoval življenje v milijonskem mestu.

16. a) • Objubili so nam nagrado, če pravočasno pridemo do Martjancev.

• Po katerim pogojem so objubili?

• Če se boste ustavili v bližini kapele Svete trojice, se bo pred vami odprl eden najlepših razgledov po Pomurju.

Pod katerim pogojem se bo odprl?

- Če ste ljubitelj golfa, boste v Moravskih Toplicah prišli na svoj račun.
Pod katerim pogojem boste prišli?
- Z veseljem bi vam pokazala pot do Bogojine, če bi jo poznala.
Pod katerim pogojem bi pokazala?

b) B

17. Po smislu, na primer:

- ..., če bom imela čas.
- Če bom imela denar, ...
- Če ne bi obiskala Prekmurja, ...
- ..., če boš sedel za računalnikom.
- Če bomo v Radencih na dopustu, ...

18. Ne bi bil tako priljubljen, če ne bi bil pošten.

Če bi Petru pomagal, bi se izvlekel iz zadrege./Peter bi se izvlekel iz zadrege, če bi mu pomagal.

19. da, če, da, če, če, da, če

Presenečenje v Prekmurju

1. prej

Po smislu, na primer: Zahvaljujemo se za nekaj, kar je nekdo že naredil ali nam poslal, torej je Peter predstavitev že dobil./V zahvali se zahvaljuje za to, da so mu poslali gradivo.

2. NE, DA, NE, NE, NE (Tam je speljanih veliko razgibanih poti, ne kolesarskih stez.), NE

3. Po smislu, na primer: Da je narava živobarvna, pisana v jesenskih barvah./Da je jeseni listje na drevesih rumeno, rjavo in rdeče.

4. subjektivna; po smislu, na primer: pisec uporablja veliko besed, s katerimi izraža svoje navdušenje.

5. a) Toplice obiskujemo, ker se želimo odpočiti od vsakdanjih naporov in skrbi. Zakaj?
Ker rada hodim, me privlačijo izleti v bližnjo okolico. Zakaj?
Ker regulirana reka ne dela več meandrov, so ob Muri ostale številne mrtvice. Zakaj?
Pohiteli smo z ogledom mrtvic, ker so nas napadli roji komarjev. Zakaj?

b) B, Č

6. Po smislu, na primer:

- ..., ker želi popraviti oceno.
- ..., ker je zelo lepo deklamiral.
- Ker so tako daleč od našega doma, ...
- ..., ker so bili otroci v avtobusu tako nemirni.
- ..., ker je zelo oddaljeno.

7. C, A

8. Zaradi poslabšanja vremena smo se z izleta vrnili zgodaj popoldne.
Zaradi strahu pred dežjem sem s seboj vzal dežni plašč.

9. a) A

b) B

10. 5, 4, 6, 2, 1, 3

11. Po smislu, na primer:

- ..., čeprav ni imel prav.
- ..., kljub temu da jima je učitelj to prepovedal.
- ..., čeprav sem ji povedala slabo novico.
- ..., kljub temu da so se profesorji jezili.
- ..., čeprav je deževalo.
- ..., čeprav smo imeli čas.

12. Po smislu.

13. Čeprav je bilo slabo vreme, smo se odšli kopat v Radence.

- Šofer avtobusa je nadaljeval vožnjo, čeprav so po radiu opozarjali o nesreči.
- Čeprav smo bili zaspali, smo brez postanka nadaljevali pot domov.

14. Ker, čeprav, čeprav, čeprav, Ker, Ker, ker, Čeprav

15. Prekmurje je znano tudi po štokljah. Toda življenje teh ptic v Sloveniji je ogroženo, čeprav so zaščitene. Ker propadajo stare hiše in dimniki, imajo štoklje vedno manj prostora za gnezdenje. Gnezda si tako postavljajo tudi na električnih drogovih. Ker so ti za štoklje nevarni, so začeli elektriki na droge postavljati velike podstavke za gnezda. Najbolj pa so te ptice ogrožene zaradi intenzivnega kmetijstva. Ker je vedno manj travnikov, vse teže najdejo hrano. Ljudje se nevarnosti premalo zavedamo kljub številnim opozorilom strokovnjakov.

16. a) /

- b)** Ker svojo hrano prilagaja razpoložljivim vrstam plena
Da se narava na Goričkem še uspešno upira spremembam
čeprav jih po telesni velikosti ne dosega.
kjer je veliko jezer, ribnikov in mokrišč.

Gremo opazovat življenje ob Muri

1.

Datum	Čas	Kaj se bo dogajalo?	Kje se bo dogajalo?
26. junij		Zbor/odhod	v Novi Gorici/Nova Gorica
		prihod v tabor pohod po bližnji okolici/ raziskovanje bližnje okolice	v taboru/tabor ob reki Muri
	8.00 (popoldne)	odhod z avtobusi na opazovanje gnezdišč breguljk (kopanje v Moravskih Toplicah)	v Murskem Središču/Mursko Središče (Moravske Toplice)
28. junij	6.30/zjutraj	opazovanje zelenonoge tukalice	bližnje in bolj oddaljene mrtvice
29. junij	17.00	ogled vidrinega doma	na Goričkem/Goričko
30. junija		slovo/odhod prihod/vrnitev	v deželi/dežela ob Muri doma/v Novi Gorici

2. pogledat, pogovorit, obiskat, ogledat, kopat

3. Marko je šel k sosedom, da bi poravnal škodo.

- Polona je prišla s prijateljicami na modno revijo, da bi si ogledala nove modele oblek.

4. Prišli so prosit očeta za nasvet./Prišli so očeta prosit za nasvet.

- Odpeljali so se v Pomurje obiskat panonske vasi.
- Se greste z nami pogovorit še z razredničarko?

5. peč, teč, ostrič

6. a) Moram ti veliko povedati. ali Imam veliko novic.
Imam veliko piti. ali Imam veliko pijače.
Imam veliko ponuditi. ali Imamo veliko ponudbe.

- b) Smešno je, da bi počil.
Trmast je, da bi obupal.
Lačen je, da bi vola pojedel.

7. priti, igrat, pričeti, učiti, poklicati, zaupati

8. obiskovat, priti, ogledat, učiti, deklamirati, iskat, pisati

9. a) O delovnem dnevu na kmetiji.

Kmet.

V svoj dnevnik.

b) *Na primer.*

Ob 7.00 sem moral v hlevu nakrmiti teleta. Ob 8.00 sem moral preveriti krave na pašniku.

Od 10.00 do 12.00 sem moral v sadovnjaku pobirati zgodnja jabolka. Popoldne sem moral na bližnjem travniku obračati seno. Ob 18.00 sem moral prignati krave s pašnika. Do 20.00 sem jih moral pomolsti.

Pozno zvečer sem moral utrujen zaspati.

Ob 7.00 sem se napotil v hlev krmit teleta. Ob 8.00 sem šel na pašnik preveriti krave. Od 10.00 do 12.00 sem šel v sadovnjak pobirati zgodnja jabolka. Popoldne sem se odpravil na bližnji travnik obračati seno. Ob 18.00 sem se odpravil prignati krave s pašnika. Pozno zvečer sem šel utrujen spat.

10. *Po smislu.*

11

ZA VSE STA KRIVA PLIN IN VODA

Kraške piramide

1. severovzhodno/nedaleč, humusno, ogljikovim, apnenec/prst in kamnino, preperino

2. Č, D, F

3. *Po smislu.*

4. Med strokovne besede.

5. kras, Obala, obala, Kras

6. *Po smislu, na primer:*

Posledica: Kamnine hitreje preperevajo./Pod humusom se ustvarja zelo izrazit kraški relief.

Vzrok: Ob razpokah voda najlaže in najhitreje prodira skozi prst in preperino./Voda, obogatena s CO₂, tam prodira skozi apnenec.

Vzrok: Kraški svet leži na pobočju.

Posledica: Dolgo niso vedeli zanje./Odkrili so jih šele, ko so odstranili zemljo.

7. a) C

b) A

8. zato, zato, zato, Ker, zato
9. Ljudje se niso smeli vrniti na domove zaradi nevarnosti.
 Mnogi bodo morali prespati v gasilskem domu zaradi premalo/premajhnega števila postelj v hotelih.
 Iz/Zaradi obupa/obupanosti nekateri razmišljajo o selitvi v drug kraj.
 Večina jih na selitev niti ne pomisli zaradi ljubezni do svojega kraja.
10. Če se zemeljsko površje nenadno in silovito trese, pride do potresa. – Pod katerim pogojem?
 Zemeljske plošče se med seboj dotikajo ali prekrivajo, kot da so strešniki na strehi. – Kako?
 Ko kamnine počijo, se razširijo prvi potresni valovi. – Kdaj?
 Znanstveniki so ugotovili, da pride v zemeljski skorji vsako leto do 500.000 premikov. – Kaj?/Koga ali kaj?
 Znanstveniki razvijajo natančne metode napovedovanja potresov, da bi se v prihodnosti izognili žrtvam. – Čemu?
 Kdor je že doživel potres, si ga bo zapomnil za večno. – Kdo?/Kdo ali kaj?
11. Podedovala je dragocen nakit, zato ga je shranila v bančni trezor.
 Če dobim slabo oceno, je očka hud.
 Ker je prišel ravnatelj, so učenci utihnili.
 Otroci so se stisnili v kot, da bi jim bilo toplo.
 Peter, Petja in Pavel so glasovali proti temu, da bi Tine postal predsednik.
 Ker se je šel sankat, je vzel rokavice in šal.
 Padlo je veliko padavin, zato so reke prestopile bregove.
 Ker so učenci prihiteli k razredničarki, jim je povedala vse o športnem dnevu.
 Vlak je imel zamudo, zato je Mojca zamudila pouk.

Ihtiozaver in drugi zavri

1. /
2. V prilogi Znanost./Znanost.
 Po smislu, na primer: Ker je besedilo povzeto iz tujega časnika./prevedeno.
3. 4, 3, 1, 2
4. D, A/C, C/A, B, Č
5. Po smislu, na primer:
 Kaj se je zgodilo pred 181 milijoni let?/Kaj so odkrili znanstveniki v Švici?
 Kdo je odkril velika nahajališča metana?
 Kje se je to zgodilo?/Kje nastaja strupen plin metan?
 Kdaj se je to zgodilo?/Kdaj so britanski znanstveniki raziskali podmorski krater?
 Zakaj je prišlo do pogina?/Zakaj znanstveniki domnevajo, da se je ladja potopila zaradi metana?
6. veliki plazilec iz družine zavrov, ki je živel v morju in se prehranjeval z ribami in sipami
7. 1. del besedila je pripoved.
 2. del besedila je opis ihtiozavra.
 3. del besedila je razlaga izumrtja ihtiozavrov.
8. Po smislu, na primer:
 a) smrt, povzročil izbruh plina – na dnu oceana, nastaja, strupen metan – nizke temperature, takoj zamrzne – ostaja (ujet) v kristale – dvig temperature, metanov led topiti – strupena zmes plinov – lažja od vode – v obliki mehurčkov, dvigati – izpodrine površinsko vodo, veliko kisika – živali, zastrupijo, poginejo od lakote
 b) /
 c) /
 č) /

9. *Po smislu, na primer:*
DA. Izvedel/-a sem veliko novega in spoznal/-a skrivnost bermudskega trikotnika.

10. a) saj, ker
b) saj, ker
c) ker, saj

11. a) vzroke, predstaviti, razumljivi
b) dokaze, prepričati, prepričljivi

12. a) b)

	Jedro	Prilastek	
		Levi	Desni
tuji znanstveniki	znanstveniki	tuji	
zaradi spreminjanja podnebja	zaradi spreminjanja		podnebja

13. Gledališki igralec je umetnik, ki na odru z besedo in kretnjo upodobi neko dramsko osebo.
Mikroskop je optična priprava, ki poveča zorni kot pri opazovanju majhnih predmetov.

14. a) Telefon, Žirafa, Sonet, Žlikrofi
z definiranim pojmom
b) priročnik, ladja/plovilo, pesem/skladba
z nadpomenko
c) *Po smislu, na primer:*
..., v kateri nastopajo živali s človeškimi lastnostmi.
..., ki nam omogoča hitrejšo obdelavo podatkov.
..., s katerimi bolje in natančneje vidimo.
z značilnostmi definiranege pojma

15. a) v sedanjiku
b) *Po smislu, na primer:* Ker so dinosavri že izumrli.

16. (Njihovo) izumiranje, raziskovanje
a) živeti, izumirati, raziskovati

17. Ker se ti ponavljajo./Zaradi ponavljanja izbruhov metana./Zaradi tega nastajajo novi podmorski kraterji.
Zaradi njenega skrivnostnega izginotja./Zaradi tega so se ribiči prestrašili.

18. a) Najlepša knjiga o dinosavrih, Veliki atlas dinosavrov, Dinosaurs, Leksikon Cankarjeve založbe
b) Učila, Mladinska knjiga, Cankarjeva založba
c) NE
č) Veliki atlas dinosavrov
d) V Ljubljani.

19. Pomotoma se ponovi naloga 9 s strani 162 (v izdaji l. 2005).

20. a) *Po smislu.*
b) /

Toplejša Zemlja – hladnejša Evropa?

1. /

2. konferenca o podnebnih razmerah
vzroki za ohlajanje oceanov
posledice ohlajanja oceanov
posledice izginjanja zalivskega toka

3. voditeljica/novinarka, strokovnjak/vremenoslovec/meteorolog/geograf, televizijski/TV-/informativni oddaji

4. *Po smislu, na primer:*

Ker se je pred kratkim končala konferenca o podnebnih razmerah./Ker se (v zadnjem času) spreminja podnebje./Ker so v zadnjem času pogoste katastrofe/toča.

Ker je sodeloval na konferenci o podnebnih razmerah./Ker je strokovnjak za izbrano temo.

Da bi ji pojasnil, ali se bo Evropa res ohladila/zakaj se bo Evropa kljub segrevanju ozračja ohladila.

5. 3, 5, 4, 1, 2

6. /

7. /

8. a) Vendar se Zemljino ozračje segreva, ker se v njem kopiči vedno več toplogrednih plinov.

To segrevanje ozračja povzroča, da se talijo ledeniki.

Tudi zato se gladina oceanov dviguje, hkrati pa voda v njih postaja vse hladnejša.

b) Zadnji stavek v povedi.

Prvi/nekončni stavek v povedi.

9. Ljudje so izkrčili pobočja hribovij, ki so bila nekoč porasla z gozdovi.

To so še danes odmaknjeni kraji, do katerih vodijo gorske ceste in kolovozi.

Gorsko kolo je vozilo, s katerim lahko brez težav potujemo po teh območjih.

Na pot se je najbolje odpraviti s kolesarskim vodnikom, v katerem najdeš opise poti.

10. a) O Krnu. S soško fronto. S 1. svetovno vojno.

b) V gore se rad odpravim po stezah, ki jih naredijo divje koze.

Vsaka na novo odkrita pot je doživetje, zaradi katerega se še močneje zaljubim v gore.

V Krnskem pogorju me vedno pretresejo kaverne, v katerih so prebivali vojaki med prvo svetovno vojno.

Steze, po katerih so z mulami prinašali živež in strelivo, se imenujejo mulatjere.

Lep je pogled na reko Sočo, ki je smaragdne barve.

Teče mimo Kobarida, v katerem je zanimiva muzejska zbirka o soški fronti.

11. ki, ki, ki, ki, katerim, ki, kateri, ki

a) *Po smislu, na primer:* Met diska.

12. Vrtnica, ki je izjemno lepa, velja za kraljico rož.

Skoraj ga ni pesnika, ki ne bi povelical te rože ljubezni.

Vrtnica je po mnenju mnogih tudi roža, ki najlepše diši.

Pomemben človekov čut je voh, s katerim zaznavamo vonjave.

Med prijetne vonjave spadajo snovi, ki jih imenujemo parfumi.

Na njihovo prodajo vplivajo oglasi, ki jih vsak dan gledamo po televiziji.

Vrtnice, iz katerih izdelujejo parfum, uvažajo iz Bolgarije.

13. Rad imam minule čase.

Starejši ljudje se še spominjajo starega načina pobiranja soli.

Danes prikazuje nekdanje delo solinarjev obnovljen/obnovljeni muzej solinarstva.

Sol so pobirali s pomočjo domiselnih pripomočkov.

Solinarji so včasih radi jedli s česnom in oljem začinjene jedi.

14. *Po smislu.*

12

ČAS JE ZA ...

... razvajanje doma in na poti

1.
 - a) B
 - b) *Po smislu, na primer:* fotografijo, geslo, znak podjetja.
 - c) NE.
Po smislu, na primer: Ne, frutabela je sadno-žitna rezina, v tem oglasu pa je govor o pršutu.
 - č) slan, začinjjen, mesni, pikanten
lastnostne
 - d) C
 - e) 1. *s sklicevanjem na opozorila strokovnjakov*
2. *s primerjavo z drugim/bolj uveljavljenim izdelkom/s kraškim pršutom*
3. *z naštevanjem značilnosti/prednosti/hranilnih vrednosti*
 - f) S tem, da navaja, da ima pršut malo maščob in je bogat z vitamini in minerali.
 - g) *Na primer:* JE, ker so mu oglaševalci dodali zelo privlačno fotografijo./ker je pršut predstavljen tako, da si njegov okus živo predstavljam.

2.
 - a) Fotografija je nastala med veslaško tekmo.
Oglas je naročil Mercator.
Oglas je nastal po veslaški tekmi.
Srebrno medaljo je dobil veslač Iztok Čop.
 - b) • Kdor zdravo živi, srebrno medaljo dobi.
• *Po smislu, na primer:*
DA. Če ne živiš zdravo, ne moreš biti uspešen športnik./Zdravo življenje je pogoj za športne uspehe.
NE. Ni nujno, da oseba, ki zdravo živi, tekmuje./Oseba sicer lahko tekmuje, toda ni nujno, da dobi kakršno koli medaljo./Samo zdravo življenje ne zadostuje za velike športne uspehe.
• živi/dobi
Po smislu, na primer: Da bi mu oglas bolje »šel v uho«, da bi si ga hitreje zapomnil.
• Neumetnostno. *Po smislu, na primer:* Oglas govori o resnični osebi in resničnem dogodku, ima praktičen namen.
• Kdor zdravo živi, srebrno medaljo dobi.
osebkov odvisnik
 - c) Ponosni pokrovitelj Iztoka Čopa.
 - č) Č
 - d) *Po smislu, na primer:* Oglas omenja košarico zdravega življenja./Mercator prodaja izdelke za zdravo prehrano./Mercatorjevi izdelki znamke *Zdravo življenje* omogočajo Iztokove uspehe.
 - e) treh izdelkov Mercatorja, na kupon, dopisati; Mercator, d. d./Dunajska 107, 1000 Ljubljana
 - f) B

3.
 - a) DA
 - b) Po znaku in zapisu.
 - c) *Po smislu, na primer:* NE. Včasih je izdelek neznanega podjetja/izdelovalca lahko kakovostnejši.
 - č) *Po smislu, na primer:* NE, kupim tisto, kar mi je všeč.

4.
 - a) Fotografijo.
Po smislu, na primer: Fotografija prikazuje udobnost sedeža./Fotografija pove, da je eden izmed sedežev večji in udobnejši, kot so preostali.
 - b) NE

5.
 - a) ženskam, saj prikazuje ženski salonar.
 - b) Kotalka.
 - c) Kdor prej pride, prej melje.
Po smislu, na primer: Kdor pride pravočasno, lahko dobi več./Prvi ima prednost.

6. 1. oglas: ISDN/naročnino na ISDN
 2. oglas: novi mešalnik/Merkur/mešalnik, ki ga je mogoče kupiti v Merkurju
 3. oglas: (cenejše avtomobile) Renault
 4. oglas: Peugeot 206
 5. oglas: (trgovino) Merkur
 6. oglas: (revijo) Gea
7. *Po smislu, na primer:*
- nastopata znana igralca,
 - moški počnejo to, kar po navadi povezujemo z ženskami (kuhajo in dolgo klepetajo po telefonu),
 - prikazano je uživanje na dopustu v tujini/Italiji;
 - v oglasu nastopata znana mojstra – lutki iz priljubljene risanke *A je to*,
 - oglas je oblikovan tako, kot so oblikovane risanke iz serije *A je to* – s podobnim zapletom, „iznajdljivostjo“ mojstrov in koncem;
 - prikazane so ženske, ki se skušajo upreti sladkariji, zato ostanejo praznih rok in so nezadovoljne/nesrečne,
 - v oglasu nastopa pameten/iznajdljiv pes,
 - uporabljen je nekoliko spremenjen pregovor *Kdor čaka, bo zamudil*;
 - dogajanje oglasa je postavljeno v orientalsko/eksotično okolje;
 - prikazana sta mož in žena, ki kuhinjsko posodo uporabljata za igro – za zabavo,
 - podlaga oglasa je priljubljena popevka znanega pevca;
 - ponujajo darilo za naročnika,
 - sliši se otroški govor ...
8. *Po smislu.*

... prijatelje in zabavo

1. a) Bralec oglasov se na branje oglasov pripravi, saj mora že z glasom/načinom branja pritegniti poslušalca/veliko povedati.
 b) *Po smislu.*
 c) ozki e, ozki o, široki o
 svojo, (končno)
 slovenščino
 č) kot v
 kot u
 svojo, dvigne
 v slovenščino
 d)

SAMOGLASNIKI	SOGLASNIKI	
zveneči	zveneči	nezveneči
a, ozki e, široki e, i, u, ozki o, široki o	n, j, v, l, m, d, r, z, g, ž	č, h, k, s, t, c, f, š,

2. a) Mladina, Časopisno podjetje
 Kompas designe
 od 16. 8. do 4. 10.
 film na DVD-ju in Mladino
Po smislu, na primer: ljudje kupovali Mladino
- b) Vrzi oko na (dobre filme)
Po smislu, na primer: opazi dobre filme/zaželi si dobrih filmov
- c) samoglasniki: i, i, a, e, i, a, i
 soglasniki: m, r, n, m, r, č, n
- č) a, široki e, ozki e, široki o,
 d, l, č, t (d), n, b, s

d) PRILAGAJANJE

SAMOGLASNIKI	SOGLASNIKI	
zveneči	zveneči	nezveneči
i, a, a, a, e	r, l, g, j, n, j	p

KDO JE TU NOR?

SAMOGLASNIKI	SOGLASNIKI	
zveneči	zveneči	nezveneči
o, e, u, o	(g), d, j, n, r	(k), t,

e) Na primer:

Črka	beseda v im.	beseda v orodniku
P	poklic	(s) poklicem
R	radirka	(z) radirko
I	igla	(z) iglo
S	seno	(s) senom
L	likalnik	(z) likalnikom
U	ura	(z) uro
Š	šipek	(s) šipkom
K	koncert	(s) koncertom
O	odvzem	(z) odvzemom
V	vinograd	(z) vinogradom
A	abeceda	(z) abecedo
N	naložba	(z) naložbo
J	jadro	(z) jadrom
E	edinec	(z) edincem

črka	beseda v im.	beseda v orodniku
D	denar	(z) denarjem
I	igrača	(z) igračo
P	planet	(s) planetom
L	labod	(z) labodom
O	omara	(z) omako
M	motor	(z) motorjem
I	ideja	(z) idejo
R	ravnilo	(z) ravnilom
A	avdicija	(z) avdicio
N	noj	(z) nojem
E	elastika	(z) elastiko
C	copat	(s) copatom

3. a) Po smislu, na primer:

Podobnosti: Oba oglasa ob nakupu časopisa/revije ponujata še dodatno darilo (film/knjigo).

Razlike: DVD dobite le v določenem roku (od ponedeljka 16. 8. – 4. 10.), knjigo pa vsako sredo; knjiga je cenejša od DVD-ja ...

b) 1. poved: Preberite veliko knjig/kolikor knjig želite.

2. poved: Pridobite si, zberite veliko knjig.

c) dobite, nakupu, knjigo, tlarjev, sredo, kupiti, Noblovega nagradjenca, književnost, Benetkah, omejeno, pohitite

č) samoglasniki: a, o, e, o, o, a, u, u, e, a, i, a, e, i, o, i, e, o, e, e, o

soglasniki – zveneči: v, r, d, b, D, l, n, j, g, v, l, n, j, g, j, m, j, n, n

soglasniki – nezveneči: s, k, s, k, p, k, š, t, k

d) Na primer:

Osnovni pomen (pesem laboda): Ob jezeru smo vsi poslušali prelep labodji spev.

Preneseni pomen (zadnje, po navadi najboljše delo – ker labod najlepše poje, tik preden umre): Slavni skladatelj je svoj labodji spev posvetil svoji družini.

4. letev, poseben, čevlji, petek

5. Joskova, predsednik, iskušen

6. a) obeduje/je kosilo; kosi travo

b) nekaj, kar je sveto; našega planeta/Zemlje (zemlja z vsem, kar obstaja na njej)

7. a) A

b) B

c) A

č) B

8. Po smislu.